

Нова Думка

ISSN 0351-3181

ЧИСЛО
НОМЕР
BROJ

174

ПОК
PIK
GODINA

2013.
XLII

2/2013

Izdaje: Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
Видава: Союз Русиных и Українцох Републики Горватскей
Видає: Союз русинів і українців Республіки Хорватія

”КАЛІНА” НА ПРЕСЛАВИ 199. РОЧНІЦИ ОД НАРОДЗЕНЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (1814–1861)

Каліна и часц Ораторийного хору после концерту зоз старим и новим маестром

Девятого марца того року у Загребе отримане шветочне визначоване 199. рочніци од народзєня українского поети и маляра Тараса Шевченка. Преславу організовал Клуб студентох україністики зоз Загребу у сотрудничтве зоз Велепосланством України и Катедри за Українски язык и кніжовносьц у Загребе. У програми участвовали порфесор и водитель катедри др Євгеній Пащенко и його студенти україністики зоз стихами и писнями Тараса Шевченка, а друга часц преслави припадла госцом зоз Риеки, ансамблу «Каліна» хтори до Загребу допутовали зоз Аленом Поличом, чия ше медзисобна потримовка указала як окреме позитивна и уж вельо раз уродзела з плодом, медзи иншим и зоз першим

местом на фестивалу МИК.

Речане того вечара презентовали часц українского репертоару хтори облапаял народни и авторски українски писні, а одушевена публика их наградзвала од писні по писню з интензивним аплаузом и отвореним одушевийом. Вельки похвали припадаю и організатором хтори зоз вельким ентузіязмом, емоциями и зоз отворену любову презентовали поезию и писні Тараса Шевченка. Позитивни слова потримовки и похвали як організатором так и госцом зоз Риеки у своїм обрацаню публики послал и сам велепосланік пан Олександр Левченко, хтори тоту програму провадзел зоз свою фамелию и другима сотрудниками велепосланства.

ИНТЕНЗИВНА АКТИВНОСЦ «КАЛІНИ» У ПРЕШЛИМ ПЕРИОДЗЕ

Од числених активносцох дружтва Русинох и Українцох зоз Риеки «Каліна» у прешлим периодзе треба визначиц традиционалну гуманитарну акцию, отриману 23.03.2013. року, а у сотрудничтве зоз месним одбором – МО Кантрида, хтора того року облапела ушорйоване околїска коло дзецинских заградкох на двох локацийох на Кантриди. Окрем того отримани и вельки заєднічки концерт Ораторийного хору и ансамблу «Каліни» 20.04.2013. у сали италиянскей заєдніци Чирколо пред полну салу одушевеней публики. Потерашні водитель Ораторийного хору маестро Душан Прашель препущел пред концом прешлого року водительску палічку маестрови Борисови Денисюкови хтори мал нагоду своєю музикални и водительски схопносьци и инспирацию указац рецкей публики и зоз хором, хтори виводзел домашні истарски писні, и зоз ансамблом «Каліна», зоз своїм репертоаром русинско-українских писньох. Успих концерту потвердзел и Радио Риека, два дні познейше зоз емитованьом интервюа зоз водительом «Каліни» и з виришком того концерту.

Од других активносцох за визначиц и учасц представителя дружтва «Каліни» на шветочним подписованю контракту о сотрудничтве медзи Приморско-горанску жупанию и Чернігівску обласцу 23.04.2013. На окремну поволанку Велепосланства України и Приморско-горанскей жупаніи «Каліни» з тей нагоди припадла часц презентовац ше и зоз музичним прилогом.

Славица Дудаш

Обрацане велепосланіка Олександра Левченка учашніком преслави

Публика на концерту

ЧИСЛО
НОМЕР
БРОЈ

174

РОК
РИК
GODINA

2013.
XLII

ВУКОВАР - VUKOVAR - ВУКОВАР

„НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русиних и Украинцох
Републики Горватскеј
www.sriu.hr

За издавача: Дубравка Рашлянин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Жиро рахунок – Žiro račun:

2340009-1110057465

Друковал: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 прикладніки

„НОВУ ДУМКУ”

Видає: Союз русинів і українців
Республіки Хорватія
www.sriu.hr

За видавця: Дубравка Рашлянин

Редакція: Вуковар, Ради Європи, 93
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Банкове конто – Žiro račun:

2340009-1110057465

Друкував: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 примірників

Друковане–Друковано–Tiskano

4 / 2013

Цена	10	Куни
Ціна		Кун
Сіјена		Куна

Рукописи ше не врацаю.
Обявени прилоги ше гонорују.

Рукописи не повертаються.
За друковані статті виплачується гонорар.

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozii se honoriraju.

DRUŠTVO I POLITIKA – ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА – СУСПІЛЬСТВО І ПОЛИТИКА

Održana je 52. sjednica Savjeta za nacionalne manjine - Zvonko Kostelnik 4
Обновена вонкашньоц Руботніцког дому у Вуковаре - Вера Павлович 5
Дзень националних меншинох у Вуковарско-сримскеј жупанії - Маріяна Джуджар 17

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

По тераз отримани два значни схадзки - Вера Павлович 6

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA – ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ – З РОБОТИ НАШИХ ТОВАРИСТВ

“КАЛІНА” На преслави 199. рочніци од народзєня
Тараса Шевченка (1814–1861) - Славица Дудаш 2
У прешлим року дали и цаловечарши концерт - Любица Гаргај 8
Почежкосци зоз старшу фолклорну секцію - Ксенія Лікар 8
Звитновиберанкова скупштина КУД Руснацох Осиек - Агнетка Балатинац 9
Виволац шмих при публіки вельки дар - Вера Павлович 10
Монодрама Ферко Мишканьов - Звонко Костелник 18
Вельконоца премьера представи “Концерт за пса и шмеце”
Мирона Канюха - Звонко Костелник 19
Успішне сотрудніцтво медзи культуру и
просвіту у Приморскогоранскеј жупанії - Владимир Провчи 20

IZ NAŠIH MJESTA - З НАШИХ МЕСТОХ

У нациви Райовому Селу и КД „Руснаци Цвелферии” - Вера Павлович 7
Живот виполнени зоз любову гу рускеј традиції - Вера Павлович 10
Цифровани вайца у фарбох городу - Агнетка Балатинац 11
Длугока традиція музичнеј творчосци Руснацох - Ксенія Лікар 26
Музична драга Ани и Гелени Бучкових - Ксенія Лікар 26

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГ ЖИВОТА

Обрациц ше правим духовним вредносцом - Ксенія Лікар 12
Пошвецане паски по 102. раз у Райовим Селу - Звонко Грубєня 12
Крижевске владичество - Ксенія Лікар 12
Папа Франциско – биография на иншаки способ - о. Владимир Седлак 13

LITERATURA – ЛИТЕРАТУРА – ЛИТЕРАТУРА

“Сага” про песиків - Павло Головчук 14
Вше ши зо мну - Агнетка Костелник Балатинац 16
модерни часи - Любица Гаргај 16
мацероно колачки - Любица Гаргај 16
Сину мой, не важне хто я - Агнетка Балатинац 16

ZRCALO ŽIVOTA - ЖВЕРАТКО ЖИВОТА

Бавел сом кошарку у першей югославскеј лиги и шах у Першей горватскеј лиги! - Яким Пушкаш 23

IZ DRUGOG KUTA - ЗОЗ ДРУГОГО УГЛА

Олександр Духнович (1803–1865) - Давор Лагудза 21

СТАРИ ФОТОГРАФИЈ / РЕСЕРТИ - РЕЦЕПТИ

Косидба и тлчидба под час войни - Яким Пушкаш 22

PUTOPIS - ДРАГОПИС

Националне благодарне паломніцтво до Риму (III) - Агнетка Балатинац 24

NA TRAGU TRADICIJE

Tajne ukrajinskih pisanica - Sergej Burda 27

СЛИЧКИ З ВУКОВАРУ / РЕЦЕПТИ

Дзе ше дакеди тогол купиц найсмачнейши сладоляд? - Яким Пушкаш 31
Капушаники - Маріяна Джуджар 31

KRONIKA JEDNOG VREMENA - ХРОНІКА ЄДНОГО ЧАСУ

Мемоари – Здогадованя на еден час и людзох у Петровцох - О. Яким Дудаш 28

POLJOPRIVREDA - ПОЛЬОДІЛСТВО

Найчезши роки за парастох - Ксенія Лікар 30

ГУМОРЕСКА

Романса на оддзелено чоколадох - Яким Пушкаш 32

ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Як ше одкупйовал статок на валале - Томислав Рац 33

SPORT - СПОРТ / АДРЕСАР

Спорт - Яким Пушкаш 34
Риболовци у Миклошевцох - Ксенія Лікар 34

На першим боку: Агнетка Балатинац - Яр

На остатнім боку: Агнетка Балатинац - Зоз фондусу КУД Руснацох Осиек зоз Подобовой колонії Альмаш
2012. Автор Владо Няради

РЕДАКЦИЈА:

Вера Павлович
(главна и одвичательна редакторка)
Агнетка Балатинац
Ксенія Лікар и Данил Вашаш

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ:

д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (председатель),
Любица Гаргај, Маріяна Джуджар,
Златко Гириовати, Яким Ерделі и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ:

Марія Вулич (русиньскы язык)
Леся Мудри (українськы язык)
Вера Павлович (горватськы язык)

Друковане помага Совет за национални меншини Републики Горватскеј.
На вимагане Союзу Русиних и Украинцох Републики Горватскеј з Ришеньом Министерства информованя Републики Горватскеј од 15. януара 1992. року (УЧ. 523–92–1) „Нова думка” уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источасно и становиско редакції лебо издавача.

UREDNIŠTVO:

Vera Pavlović
(glavna i odgovorna urednica)
Ahnetka Balatinac
Ksenija Ljekar i Danijel Vašas

SAVJET UREDNIŠTVA:

dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica)
Ljubica Harhaj, Marijana Džudžar,
Zlatko Hirjovati, Joakim Erdelji i Vera Pavlović

LEKTORI:

Marija Vučić (rusinski jezik)
Lesya Mudri (ukrajinski jezik)
Vera Pavlović (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), “Nova dumka” je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА:

Вера Павлович
(головний и відповідальний редактор)
Агнетка Балатинац
Ксенія Лікар и Данил Вашаш

РЕДАКЦИЈНА РАДА:

д.ф.н. Оксана Тимко-Дітко (голова)
Любица Гаргај, Маріяна Джуджар,
Златко Гириовати, Яким Ерделі и Віра Павлович

ЛЕКТОРИ:

Марія Вулич (русиньська мова)
Леся Мудри (українська мова)
Віра Павлович (хорватська мова)

Друкується за допомогою Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.
За проханням Союзу русинів і українців Республіки Хорватія з Постановою Міністерства інформованя Республіки Хорватія від 15 січня 1992 року (No 523–92–1) “Нову думку” вписано в реєстр публічних видань під номером 1366

Редакція не завжди поділяє точку зору автора, відповідальність за викладені факти несе автор.

ODRŽANA JE 52. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske 18. travnja 2013. godine održao je 52. sjednicu u zgradi Vlade Republike Hrvatske Trg Sv.Marka 2, dvorani 121/1 u Zagrebu. Uz nazočnost većine članova Savjeta i zastupnika gospodin Aleksandar Tolnauer predsjednik Savjeta za nacionalne manjine otvorio je 52. sjednicu, pozdravio prisutne i predložio dnevni red :

usvajanje zapisnika sa 51. sjednice

1. Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu (24/2012 i 36/2012) u razdjelu 020 vlada republike hrvatske, glava 21 savjet za nacionalne manjine, aktivnost a732003 nacionalne manjine, pozicija 3811 tekuće donacije u novcu

2. Prijedlog odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu („narodne novine“ 139/2012) u Razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu

3. Razno

Predloženi dnevni red i zapisnik sa 51 sjednice Savjeta za nacionalne manjine usvojen je jednoglasno

AD1. Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu (24/2012 i 36/2012) u razdjelu 020 vlada republike hrvatske, glava 21 savjet za nacionalne manjine, aktivnost a732003 nacionalne manjine, pozicija 3811 tekuće donacije u novcu.

- Aleksandar Tolnauer skrenuo je pozornost na Ustavni zakon članak 36. , a Tibor Varga je dao i osvrt na prispjela izvješća i terenski uvid za praćenje trošenja državnog novca tijekom cijele godine.

- Predsjednik Povjerenstva Veselko Čakić pojasnio je rad povjerenstva i zaključke tako da : Povjerenstvo predlaže Savjetu za nacionalne manjine da se sredstvima iz državnog proračuna Republike Hrvatske sufinancira ostvarivanje programa kulturne autonomije 81 nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina s ukupnim iznosom od 38.663.240,00 kuna, smanjenje u odnosu na 2012 godinu za svega 6,05 % . U postupku ocjenjivanja prijavljenih programa

udruga i ustanova nacionalnih manjina za ostvarivanjem kulturne autonomije uzimajući u obzir visinu sredstava koji su osigurani u Državnom proračunu za 2013. godinu („Narodne novine „, br.139/2012), povjerenstvo je rukovodeći se isključivo prema Kriterijima za utvrđivanje financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN br. 129/2009 i 70/2011) i odredbi Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN br. 129/2009 i 70/2011) donijelo prijedlog Odluke o rasporedu sredstava za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina. Na visinu sredstava za programe udruga nacionalnih manjina utjecali su podaci iz godišnjih izvještaja udruga, kao i kvaliteta prijavljenih programa na Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine za 2013. Godinu Konstatira se, nadalje da 52 novoprijavljene nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina neće biti sufinancirane jer prijedlozi programa nisu u skladu s odredbama Kriterija za utvrđivanje financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (NN br. 129/2009 i 70/2011), a pisani odgovor dostaviti će se drugama na sjedište istih.. Sukadno stavku 1 točke 3 podstavka 4 . Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanja financijske potpore programima i projektima udruga (NN br. 16/2007) navedenim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina dostaviti će se pisani odgovor s razlozima neodobravanja sredstva za sufinanciranje predloženih programa ostvarivanja kulturne autonomije . Povjerenstvo za raspodjelu sredstva nevladinih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina, predlaže Savjetu za nacionalne manjine donošenje Odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu (NN br. 139/2012) u Razdjelu 02 Vlada Republike Hrvatske, Glava "21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003; potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, pozicija 3811 Tekuće donacije u novcu(kao u prijedlogu).

- Godišnje izvješće o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu jednoglasno je prihvaćeno.

AD 2. Prijedlog odluke o rasporedu sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu („narodne novine“ 139/2012) u Razdjelu 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003 potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih

manjina, pozicija 381 Tekuće donacije u novcu

- Za nacionalne manjine ove godine je iz državnog proračuna namijenjeno 38,6 milijuna kuna potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije, a preraspodjela tog novca izazvala je na sjednici Savjeta za nacionalne manjine dugu i burnu raspravu te nekoliko amandmana da bi, na kraju, za predloženu odluku bilo 15 članova, Bashkim Shehu bio je protiv, a suzdržan saborski zastupnik Dragan Crnogorac.

- Predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer je ustvrdio da članovi tog savjeta, saborski zastupnici, nisu u sukobu interesa kad se dodjeljuju sredstva nacionalnim manjinama jer za to postoje točno određeni kriteriji i metodologija te je izrazio žaljenje što je zbog takvih stajališta izrečnih u javnosti sjednicu prije glasovanja napustio Furio Radin.

-Prihvaćena je preraspodjela unutar postojećih sredstava koju je zatražio Angel Mitrevski za makedonsku nacionalnu manjinu, Deneš Šoja za mađarsku i Bashkim Shehu za albansku nacionalnu manjinu, no Shehu je bio protiv odluke u cijelosti jer nisu prihvaćeni i drugi njegovi prijedlozi.

-Članovi Savjeta za nacionalne manjine izrazili su zadovoljstvo što Vlada RH nije znatno smanjivala sredstva za programe nacionalnih manjina, ali su neki izrazili zabrinutost što će se, kako je najavio Tolnauer, smanjivati iznosi za informiranje i izdavaštvo.

Dobro je da Vlada RH ne smanjuje sredstava za programe nacionalnih manjina, naglasio je Milorad Pupovac i predložio Savjetu da uputi Vladi prijedlog da ubuduće osigura povoljnije financijske uvjete za bošnjačku manjinu, drugu po brojnosti, i romsku manjinu, s obzirom na njihov socio-ekonomski status.

-Furio Radin je izrazio zabrinutost zbog moguće racionalizacije financiranja novina nacionalnih manjina koja bi mogla uslijediti te svaki takav postupak nazvao dvojbom nadovezujući se na Tolnauerove tvrdnje da mnoge manjinske novine i časopisi uglavnom veličaju predsjednike vijeća i slično, dok o radu manjina i njihovu položaju jako malo pišu.

-Tijekom 2013. za informiranje će biti izdvojeno najviše novca, 49 posto, za amaterizam 26 posto, a za razne manifestacije 15 posto.

AD 3. Razno

Pod točkom razno nije bilo pitanja ni rasprave i sjednica je završena na kojoj se predsjednik A. Tolnauer svima zahvalio.

Zvonko Kostelnik prof.

ОБНОВЕНА ВОНКАШНЬОСЦ РОБОТНІЦКОГО ДОМУ У ВУКОВАРЕ

Пондзелок, 8. априла 2013. року, у Вуковаре ше одвивало некаждодньове збуванє. У присустве председателя Републики Горватскей др Иви Йосиповича, подпредседателя європского парламенту Ангела Мартинеза и веліх високих политичарох зоз нашей жеми открита фасада велького проєкту коло реконструкції и обнови будинку Роботніцкого дому у самим центру Вуковара. До того проєкту Влада Републики Горватскей и Європска уния видвоєли понад милон и пол євра, а за доконченє будинку и реставрованє нукашньосци потребне ище блізько три мило-ни євра.

Город Вуковар УНДП и Європска комисија у РГ у ище вше недоконченим просторе Малого кина у Роботніцким доме у Вуковаре організувала шветочну програму. У уводней часци наглашене значенє Гранд готелу (як го жридлово вше волали Вуковчанє) як єдного зоз найпознатших архитектонских знаменітосцох Вуковару. Роботніцки дом бул єден зоз найпопулярнейших и найчастейших мотивох зоз вуковарских розглядніцох, але и єден зоз розваленіскох барз очкодированих цеком Отечествоней войны 1991. року.

Подстрек за обнову будинку сцигол зоз Європского парламенту хтори порушал регионалну иницијативу за повоиннову обнову и реставрацію законом захицених архитектонских памятникох култури хтори страдали у реґії меџи 1991. и 1995. роком.

Сама работа на реконструкції фасади Роботніцкого дому у Вуковаре розпочата у маю 2011. року през санированє пиньвици и закрица будинку, а закончена у априлу 2013. року.

По словох вуковарского городоначалніка Желько Саби, витворенє того проєкту коло драгеј реконструкції будинку приклад хаснованя можлівосцох за хаснованє матариялней потримовки зоз фондох Європскей унії. За доконченє ентериєру потребни два раз векши средста и треба вериц же Європска уния будзе мац порозумєня за функционалне доконченє Роботніцкого дому.

Координаторка УНа и старємна представителька УНДП–а у РГ, Луиза Винтон, винєсла задовољство и гордосц на улогу програми Зєдинених народох за розвој у обнови того велького памятника култури у центру Вуковара.

На шветочносци у Вуковаре

Городоначалнік Вуковару Желько Сабо и председатель РГ др Иво Йосипович на главней вуковарскей площі

присуствова и председатель Иво Йосипович хтори у своєй бешеди, же Вуковар окрем того цо бул и цо постане як коруна привреди и култури муши буц символ мирєня и заєдніцкого живота. Вон ше тиж так перши уписал до кнїжки госцох зоз словами же є горди з можлівосцу уписованя до кнїжки Роботніцкого дому. То символ богатеј прешлосци и добрей бліцацей будучносци Вуковару и Горватскей. През символику Дома председатель видзи роботу, любов, мир и мирєне цо го виполнює з гордосцу на Вуковар.

У музичней часци шветочней програми участвовали члени хору Горватского културно-

уметніцкого дружтва „Дунай” зоз Вуковару под диригентску палічку Милунки Гори и члени музичней школи ОШ „Драгутин Тадиянович”: Милица Айдукович – пианино Тияна Николич – флуата, Антонио Окрєша – тамбура, Рената Сомрак – клавир и дзєцински хор под дириґованьом Маї Дретвич.

З нагоди законченя проєкту ушорйованя фасади Роботніцкого дому Вуковар уручени повелі подзєковносци Європскому парламенту, Делеґації ЕУ у Републики Горватскей и УНДП–у.

**Пририхтала
Вера Павлович**

Будинок Роботніцкого дому у Вуковаре пред обнавляньом

Нова обновена вонкашньосц Роботніцкого дому

ПО ТЕРАЗ ОТРИМАНИ ДВА ЗНАЧНИ СХАДЗКИ

През свою порядну роботу того року Союз Русинох и Українцох РГ отримал схадзку Совету Новей думки, 2. марца 2013. року.

На дньовим шоре була анализа прешлого року на видавательним плану актуална ушорйовацка политика у нашим информованю и план за наступни период. З оглядом же на чоло Союзу Русинох и Українцох на мандат од штири роки выбрана Дубравка Рашлянин, пременело ше и мено нашого видавателя, а тиж так ше указала потреба и ошвижиц Совет Новей думки зоз новима моцями. Идея була же би до совету требали войсц фаховци и людзе хтори можу сугеровац у хторим на пряме мож змистово и формално злепшац нашо видня же би ше звекшала читаносц наших часописох. Выбрани Совет Новей думки у составе: Оксана Тимко Дітко (председателька совету), Любица Гаргай, Маріяна Джуджар Златко Гирйовати, Яким Ерделі и Вера Павлович. У редакції Новей думки лекторки Марія Вулич и Леся Мудри, потим Агнетка Балатинац, Ксенія Лікар и Даниел

Делегати на Скупштини Союзу Русинох и Українцох РГ

Вашаш. Намира Совету и членох була би звекшац интересоване младих за читанє наших виданьох. У тей намири понукнути стаємни простор зоз двома боками, а кед будзе потребне и вецей, младим автором и то зоз апсолутну ушорйовацку инґеренцию преїг їх представніка, студента руского языка и литератури у Новим Садзе, Да-

ниела Вашаша. Тиж так предложене же би ше змист збогацел зоз рецептами зоз традиційней рускей кухарки хтори младшим женом неспознати, тиж так змист би бул подзелени по вецей стаємних рубрикох хтори буду препознатліви у каждим чишле, актуелни и цикави нашим читателюм. За Венчик би ше найвецей требало обрациц учителюм руского языка понеже им найпознатше цо нашо школяре найбаржей читаю, та би зоз самим тим учительки мали водзиц ушорйовацку политику Венчика. Наздаваме ше же ше намири Совету и редакції негодлуга увидза на бокох наших часописох.

Потим, 20. априла 2013. року отримана звітна Скупштина Союзу Русинох и Українцох РГ. На дньовим шоре бул финансийни звіт за 2012. рок хтори уж бул послани до Совету за национални меншини при Влади РГ и як таки прилапени план роботи за чечуци 2013. рок и розподзелене средствох хтори додзелени з боку Совету за национални меншини КУДОм членом Сою-

зу, а спрам проєктох хтори послани за тот рок. Наш Союз у условийох економскей кризи достал коло седем посто зменшани средствох, а вироятне будзе и голем еден ребаланс. Спрам словох тайомніка Союзу и представителя рускей националней меншини у Совету Звонка Костелника, критериями за доставане средствох од Влади и Совету поштрени. Кажди трошок муши буц обгрунтовани и явни, так же председателе КУДоХ муша мерковац на ненаменске трошенє средствох и до нього не може приходзиц як цо не було ані по тераз. Союз и надалей чишлі осем Културноуметніцки дружтва бо ше по отриманим гласаню до Союзу приключело новоосноване КУД „Рускиня и Руснак” зоз Загребу на чийм чолє Олґица Мудри. Пририхтованє нашей централней културней манифестациі „Петровски дзвон” чече як и шицки други порядни активносци.

Вера Павлович

Роботне Председательство Скупштини –з ліва на право: Звонко Костелник, Дубравка Рашлянин и Зденко Бурчак

У НАЩИВИ РАЙОВОМУ СЕЛУ И КД ”РУСНАЦИ ЦВЕЛФЕРИЇ”

Фамелия Грубеня – Звонко, Слфвица и синове Даниєл и Дражен

У Райовим Селу пияти рок иснує КД ”Руснаци Цвелфериї” хторе у своєй програми ма пестованє рускей култури и традициї. Председатель КУДа Звонко Грубеня зоз хторим зме ше стретли у його доме и Райовим Селу.

У самим месце траз єст коло 60 Руснацох, але ище єдно число руских фамелийох жиє у населєню Падеж хторе територіялно припада Райовим Селу, гоч є од самого валалу оддалене даскельо километри спрам Гунї.

Фамелю Грубеня творя Звонко зоз супругу Славицу (тиж так Рускиня, по походзеню зоз фамелиї Колбас) и двоє синове – Даниєл, осемнацрочни матурант штредней школи за електро-механїчара и младши Дражен, дванацрочни школяр шестей класи.

Грубєнєво жию зоз землєдїлства. У тим обисцу зме не чули каждодньве парастске скарженє на продуковательни обставини. Звонко обрабя коло 70 гольти жеми зоз моцну механизацию. Супруга Славица недавно пошла до пензиї – робела у Берчкей и каждодньво преходзела недалеку державну гранїцу.

На питанє чи маю просториї за роботу КУДа, достали зме одвит же ше проби менейвещей отримую у просторийох месней школи, а дакеди и у їх обисцу, понеже активносц найбаржей унапрямена на тамбурови оркестер. Чи би

було можлївосци позберац и анимировац векше число людзох же би оформели голєм хор або дацо подобне за тєраз чежко, понеже Руснацох мало и їх ше национални идентитет найбаржей видзи и чува през церковни живот. У бешеди зоз Драженом, наймладшим Грубєнєм, дознаваме же вон о своєй рускей припадносци найбаржей свидоми през грекокатолицку виру по хторей ше розликує

од римокатолицох. У валалє уж вецей як сто роки иснує красна церква пошвєчена св. Йозафатови, єст и парохияльне обисце але валал, нажал, не ма своєго стаємного пароха. Кед би валал знова достал власного пароха людзе би ше баржей врацали на свой язик, бо би паноец бешедовал по руски зоз каждим з нїх, прешвєчени Звонко Грубєнєв. Пред двома роками, на 100рочнїци своєго иснованя, церква св. Йозафата достала прекрасни обновени олтар, а Славица Грубєнєва зоз ище єдну Рускиню задлужена за отримованє церкви.

Чежко вериц же у Райовим Селу, у хторим ище вше жиє учителька Цецилия, пред Отечествену вїну у школи була организована настава руского язика и же ше уж вецей як дваецц роки не можеме врациц на тот уровень.

До Грубєнєвех ше медзитим треба частейше упуциц нароком або стануц дараз кед вас драга водзи коло їх валалу. Причини єст надосц – тотя весела и госцолюбива фамелия щиро вам отвори дзвери своєго обисца и заведзе вас до єдней красней шопи у хорей ентериєр пошорени у мизейним парастским духу, так же ше спашени од горучави можеце припатрац на часци старих парастских алатох и чувствовац ше як да шедзице у правдивим музею и випиваце ошвижуюце пицє.

Вєра Павлович

Нукашньосц шопи у Грубєнєвих ушорєнау духу прешлих часох

303 РОБОТИ КУД-а “ОСИФ КОСТЕЛНИК” ВУКОВАР

У ПРЕШЛИМ РОКУ ДАЛИ И ЦАЛОВЕЧАРШИ КОНЦЕРТ

В недзелю, 03. марца у простирийох дружтва “Осиф Костелник” у Вуковаре отримана звитна схадзка. На схадзку пришли дваец два члени, цо було досц же би схадзка була регуларна, а то утвердзела и верификацияна комиссия у составе Никола Голик, Мирко Пап и Яким Дудаш. До роботного председательства избрани Зденко Бурчак – председатель, Звонко Барна – член и Любица Гаргай – записничарка. За подписователюх записнику избрани Тат’яна Гарди и Владо Русин. Звит о работи Дружтва за 2012. рок поднесол председатель Дружтва Зденко Бурчак. Вон медзи иншим назначел же у Дружтве активно робели танечна секция (три групи), шпивацка секция (хор и соло шпиване), тамбурови оркестер и литературна секция. Секції наступели на рижних манифестацийох и стретнуцох у Осиеку, Пишкуревцох,

Члени КУД «Осиф Костелник» на Скупштини

Вуковаре, Петровцох, Миклошевцох, Свиднику у Словацкей... Председатель окреме наглашел же Дружтво направело таки репертоар же є у можлівисци дац цаловечарши концерт у тирваню од двох годзинох. Окремне припознање пришло од членох Городского поглаварства после наступу на Етносайму цо членом дало додатну мотивацию у работи.

Финасийни звит поднесол ка-

сир Звонко Барна. Пречитал кельо и од кого ше пенєжи достало и кельо ше потрошело. Ту ше до бешеди уклучел и председатель хтори потолковал же найвечей пенєжу одходзи на виплацованє за превоз на наступи, т.є. автобус.

И того року ше планує рижни активносци подобни лоньским, а заш лем шицко завиши од финансийох. З роботу ше уж почало. Отримани бал,

наступело ше у Загребе на Велесиму, у Осиеку з нагоди Дня мацеринского языка и прияло ше госцох зоз Кули. Зоз Совету за национални меншини РГ пришло надпомнуце же би ше требало збрац од членох членарину, так з тей нагоди и одредзене кельо то будзе и заплановане направит нови членски картони.

Янко Колбас ше питал кельо членох ма Дружтво и предложел же би требало поволац госцох зоз Крижу дзе зме скорей наступали. Председатель Бурчак одповед же єст коло седемдзешат членох, а поволоває госцох завиши од того кельо будзе пенєжу у тим року.

Ліля Киш предложела же би ше требало направит проект за гледне безповратних средствох од Уряду за здруженя и же би ше раз тижньово члени зиходзели на прадкох.

Любица Гаргай

У МИКЛОШЕВЦОХ ОТРИМАНА РОЧНА СКУПШТИНА КУД „ЯКИМ ГОВЛЯ“

ПОЧЕЖКОСЦИ ЗОЗ СТАРШУ ФОЛКЛОРНУ СЕКЦИЮ

У Дружтвеним доме у Миклошевцох 17. марца отримана порядна рочна Скупштина Културно-уметничкого дружтва „Яким Говля“. Шицких присутних привитал председатель Дружтва Мирослав Гайдук. Вон поднесол Звит о работи и Финансийни звит за прешли, як и план работи за 2013. рок цо було єдногласно прилапене. Председатель Гайдук визначел же ше у прешлим року робело у трох секцийох: дзєцинска танечна, старша танечна и женска шпивацка група. Нажаль, после Културней манифестации „Миклошевци 2012“ старша танечна група престала зоз роботу, а по тераз нет вигляди же би ше обновела. Прешлей єшенї почала робит дзєцинска рецитаторска сек-

Роботне Председательство Скупштини КУД «Яким Говля»

ция котра зазначела даскельо наступи. У прешлим року було 28 подїї у хторих облапени госцовея по жеми и иножемстве як и наступи других дружтвох у валалє. Председатель окреме визна-

чел успешне сотрудничтво зоз дружтвами зоз Нового Саду, Дюрдьова, Коцура и Руского Керестура котри значно подзвели уровень културних збуваньох у Миклошевцох. Кед слово о фи-

нансийох, Дружтво влонї остварело вкупни приходи од коло 15 тисячи євра. Розходи виношели коло 14 тисячи. Надпатраци одбор препатрел водзєне записнику схадзкох як и финансийни звит та не обачел ніяки неправилносци. У тим року Дружтво планує зошит руски сукні за дзєвичата у дзєцинскей танечней групи. Тиж так председатель гварел же Дружтво и надалей будзе сотрудзовац зоз шицкими здруженями у валалє, а и ширше. На скупштини присуствовали председатель Мєсного одбору Миклошевци Дюра Бики и тайомник Союзу Русинох и Українцох РГ Звонко Костелник котри и член Совету за национални меншини РГ. У дискусії участвовал Дюра Бики хтори наглашел же ше

Зоз Скупштини КУД у Миклошевцох

у роботы каждого Дружтва наиходзи на почержкосци, але же ше треба намагац предлужиц з роботу бо ше лем сами валалчане муша острац за свой валал, а Звонко Костелник упознал присутних о хвильковим стану вязаним за финансийни збуваня у Совиту за национални меншини Републики Горватскей. По його словох, средства за роботу у тим року буду зменшани шицким национальным меншином, а дзепоедни програми ше утаргли бо ше по-

оштрели условия за додзельоване пенежу за отримоване культурних змистох. Зочени зоз такима фактами, Костелник не могол винесц можливосци за финансоване програмох котри вязани за руску националну меншину. Вшеліак же ше у тим року достаю менши средства як цо було прешлих рокох, а у наиходзацим чаще будзе видно цо ше годно зоз тима средствами зробиц.

Ксения Лікар

ЗВИТНОВИБЕРАНКОВА СКУПШТИНА КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК

КУД Руснацох Осиек, 18. априла 2013. року у своїх просторийох, отримало звітновиберанкову Скупштинку.

Звіт о роботы Дружтва за 2012. рок поднесла председателка Дубравка Рашлянин котри з боку Скупштини и прилапени як и план роботы за 2013. рок.

Розришене старе председателство и надпатраци одбор, а вибране нове котре на своей першей схадзке вибрало председателку, подпредседателя, тайомніка и

касира.

За председателку вибрана Агнетка Балатинац, подпредседатель Владимир Еделински, тайомнік Зденко Сивч, а касир Лела Дітко. Члени председательства Дубравка Рашлянин, Мирко Рибич и Мирослав Дітко. До надпатрацого одбору вибрани Зденка Зрно, Блаженка Будимчич и Янко Чордаш.

У дискусиї ше могло чуц жаданя же би ше організовало ище даяки мемориялни турнир, нпр.у шаху, же би ше організовало трибини лебо

Скупштина КУД Руснацох Осиек, потерашня председателка Дружтва, а терашня Союзу Русинох и Українцох РГ, Дубравка Рашлянин, вита присутних

Скупштина КУД Руснацох Осиек – перши з правого боку шедзи тайомнік Союзу Русинох и Українцох РГ и член Совиту за национални меншини РГ, Звонко Костелник

округли столи о Руснацох, кніжовни вечари и подобне. Понеже средства Дружтва ограничені, Дружтво ше намага з иснуюцима средствами посцигнуц цо вецей можливе. Уключуе ше до шицких манифестацийох котри організуе город, жупанія, Союз Русинох и Українцох РГ, одволуе ше на поволанки других здруженьох, а самостойно організуе два вельки манифестациї – Дравски габи и Подобову колонию, та Ме-

мориялни турнир у столним тенісу „Владимир Тимко“.

У остатні час ма винімно добре сотрудніцтво з КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару дзе єдно Дружтво другому помага же би комплетнейше представляли культуру и традицию Руснацох. Понеже зме числено мали, а жадаме очувац свойо и кажде у своїм штрעדку, думаеме же то добри напрям.

Агнетка Балатинац

ЖИВОТ ВИПОЛНЕНИ ЗОЗ ЛЮБОВУ ҐУ РУСКЕЙ ТРАДИЦІЇ

Мария Лукач

Зоз седемдзешатдворочну Марию Лукачову стретли зме ше у Гунї, у ей дворе. Драга нас нанєсла ґу тей веселей и нашмеяней Рускини у невельким валале при Сави, на гранїци РГ и Босни и Герцеґовини. Тота

кресцанка до Гунї пришла 1968. року кед ше одала зоз фамелиї Джуньових хтора своєю керстурски коренї под час ей дзєцинства пренєсла до недалекого Нового Орахова. Нєшка андя ма сина и дзивку и трою унучата. Дзивка жиє у Запрешичу, а син у Гунї, недалеко од мацери. Мария Лукачова памета щєслїви хвильки своего дзєнства хторе препровадзела у Руским Керестуре. Здогадає ше же уж теди ходзела до рускей оводи, а памета и своєю основношколске образованє у Новим Ораховє хторе тиж так було виполненє зоз любову ґу родимому рускому язичу. Перши стретнуца зоз драмским аматеризмом и глуму до дзєцинских душох у Новим Ораховє улївал вельки учительски и драмско-аматерски маґ, учитель Витомир Бодянец под час своєї служби у тим месце.

Часи младосци остали за ню и часто ше здогадає радосци и любови ґу писнї, танцу и вишиваню хтори крашели каждую руску дзивку. У Руским Керестуре жиє Марийова шєстра Мелана, одана Папуґа, хтора була успишна аматерска глумица, а у Новим Ораховє ей брат Дюри хтори плєце кошари, сакайтови, пасарайтови и шицко друге. Живот у Гунї бул виполнен зоз парастским бригами и бригами коло обисца. Кед ше одала до того посавского краю, у месце було вецей руски обисца хтори ше з часом розошали. У живоце ей фамелиї затримани елементи рускей народней традициї през кухню и варенє традицийних єдлох (бобалькох на Вилїю, печеня паски и рихтаня сирца за вельконоцне пошвєцанє, а ту и капищанїки и шицко друге). Алє, андя вше найволєла ручну роботу

– вишиванє, зоз хторим випольновала шерцо з радосцу, а душу зоз спокойом. И тєраз у познейших рокох люби вишивац и праве докончує вишиванє руских кошульох за членох КУД «Цвєлферия» зоз Райового Сєла. Тота бєшєдлїва и гєсцолюбива жена бива у стародавней рускей хижї чийо отриманє вимага досц туду пре природни материял як цо глїна або вальки (уж сами слова ґаздинї же хижа стара коло 100 роки виволує почитованє понєже є барз зачувана). Жадаме ей ище велї успишни роки и добре здравє у надїї же ше руски конарчок у Гунї не осуши, алє виженє младнїки хтори предлужа пєстовац свою руску традицию и чувац своєю руске мєно.

Вера Павлович

ВИВОЛАЦ ШМИХ ПРИ ПУБЛИКИ ВЕЛЬКИ ДАР

Внєдзєлю, 21. априла 2013. року, КУД „Осиф Костєлник” зоз Вуковару угосцєл КУД „Яким Гарди” зоз Петровцох зоз монодраму „Фєрко Мишканьов” у виводзню Звонка Гардийового.

Автор тексту сам Звонко Гарди, режисєр Томислав Рац, за ефекти ше остарл Владимир Дудах, сєну обдумлїл Златко Медєши и Мирослав Лєхолат, а майстер ошвицєня Мирослав Колбас.

Цо повєсц о авторови хтори коло 45 минути виволує габи шмиху при публики? Звонко Гардийов длугорочни петровски глумєц – аматєр хтори зоз шицких жанрох у тих чєжких часох найволї комєдию. И чєжко би було дацо поровнац або вредновац зоз шмихом хтори щиро обнавля дух. Гардийов текст инспировани зоз велїма познатим

Монодрама за вуковарских патрєцох

и непознатим фиглями и гумором автохтоного петровского валалского краю. Главни юнак почина нам хронологийно бєшєдовац о своєм живоце, од своего дзєцинства, хторе препровадзєне у класичним парастским спрєведаню на мажи, потим

шлїдзи численє плюванє по дзєцку шицких можлївох нїнох и родзини же би дзєцку „нє спадло з оч”. Школованє, учитекльєка, женїдба, прєнаходзєне добрей або злєй жени. Шицко то през живот провадзи чловека, окреме малого чловека зоз валал-

ского штредку хтори муши буц страцєни пред чудами технологиї и спрєводзками сучасного живота. Наш параст остава у чуду пред тарговецми и готєлиєрами кєд руши отвориц капурку своего двора и опатриц як то „други жию и уживаю”. На остатку вше приходзи до заклєчєня же єст вше вецей спрєведзкошох на тим швєцє и же ше найлєпше тримац своей шпанци и своего хотара, бо то анї у тим далєким Бєчу нєт щєсца, алє єст лєм утрати пєнєжу. Ту ище и дуєли на поцагу жєц – швєкра, двомє кумовє ловарє и ище койцо другє чому ше Вуковарчанє, а и шицки други патрачє мали нагоду щиро нашмєяц. Авторови трєба вшєлїяк винчовац на добрей глуми и цикавим тексту.

Вера Павлович

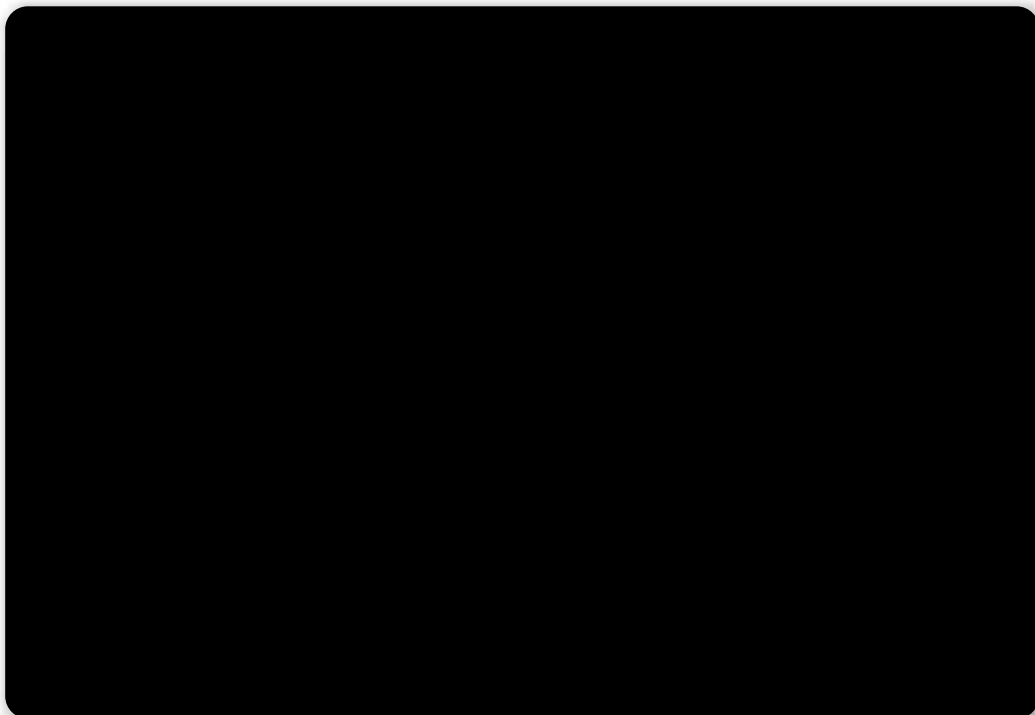
ЦИФРОВАНІ ВАЙЦА У ФАРБОХ ГОРОДУ

В суботу, 23. марца 2013. року, у центру Осиеку отримани уж традиційни манифестації "Цифровани вайца у фарбох городу", "Квитни корзо", та "Дзень кичкириджох" лебо як у Сриме наволую тото квеце – зеленкада.

То манифестация котра ше традиційно отримує всуботу пред Квитну недзелю, а навяює приход Велькей ноци и яри.

На манифестації участвовали преїг 300 рижни здруженя, медзи котрима вельочислени меншински здруженя, та дзеци предшколского возросту и школки дзеци нїзших класох з Осиеку и пригородских населеньох котри фарбели писанки опрез конкатедрали св. Петра и Павла.

Здруженя представели велькопосни и вельконоцни звичаї svojого краю на штандох котри забєрли цалу площу у центру городу, а на бини ше змєновали наступи КУДох. КУД Руснацох Осиек представело велькопосни и вельконоцни єдла котри направели члени КУД-а Дубравка Рашлянин, Лєла Дїтко, Зденка Зрно и Агнетка Балатинац. Госци представиельки рускей националней

Штанд на хторим ше предавали єдла котри направели члени КУД Руснацох Осиек – з лїва на право: Блаженка Будимчич, Лєла Дїтко, Дубравка Рашлянин и Агнетка Балатинац

меншини Осецко-бараньскей жупанії и КУД Руснацох були члени КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару. Вони ше Осєчаньом представели з хлапцовским и дзивоцким танцами у хореографії Звонка Костелника, а солистка Мария Русин одшпивала руску шпиванку у забавним духу,

Перши з лїва Звонко Костелник, хореограф КУД „Осиф Костелник“, у штредку Агнетка Балатинац, представиелька рускей националней меншини Осецкобараньскей жупанії, а цалком на право Зденко Бурчак, председатель КУД „Осиф Костелник“ з членами КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару на манифестації „Цифровани вайца у фарбох городу“ у Осиеку

Панорама городской площади на котрей були поставени штанди за манифестацию „Цифровани вайца у фарбох городу“

„Ноцна музика“. Танєчнікох проведзел оркєстер КУД Руснацох Осиек подпомогнути з гармоніку котру грал Звонко Еделински зоз Петровцох.

Комисия за найлепши штанд прєглашєла штанд Еко-єтно здруженя „Златни руки“ з Петриєвцох, а за найкрасшу писанку, писанки горватско-словацкого союзу.

З акцию "Дзень кичкириджох

(зеленкадох)", котра ше того року отримовала под покровительством председателя РГ др Иви Йосиповича и Министерства здравя, члени клубу „Матта“ попробовали прицагнуц увагу на хороти раку першох и упознац жени з потребу порядних препатрунокх же би ше на час одкрила и вилїчєла тота хорота.

Агнетка Балатинац

ПРЕСЛАВЕНА ВЕЛЬКА НОЦ

ОБРАЦИЦ ШЕ ПРАВИМ ДУХОВНИМ ВРЕДНОСЦОМ

У Миклошевцох, у грекокатоліцкей церкви Рождества Пресвятей Богородици на Вельку соботу о. Яким Симунович, парох миклошевски и декан Вуковарского деканату отримал Пасхалне Бдениє з читаньом Євангелиї о воскресеню Христовим. Ушлїдзела Воскресна утриня з обходом коло церкви и шпиваньом воскресних шпиванкох.

Внедзелю, на Вельку ноц, числени вирніки – домашні, їх госци з других местох у Горватскей, але и з Войводини, Христово Воскресенє преславели на служби Божей хтору служел о. Яким Симунович. З тей нагоди вон пречитал винчованку владыки

Крижевского, кир Николи Кекича, у хторей, медзи иншим, визначене же Христово воскресенє час кед ше кажде з нас ма обрациц гу правим духовним вредносцом, окреме у тим Року вири. Владика Кекич вирних тиж здогаднул же би потримали недавно преглашеного папу Франциска у його намири затримованя християнох у правей вири, надії и любви.

У мено Церковного одбору, як и своєю власне, о. Симунович шицким пожадал благословену Вельку ноц з радосним привитом „Христос Воскрес!". Понеже пред саму Службу Божу, коло 10 годзин у Миклошевцох спаднул моцни диждж, пошвецанє паски

Велька ноц у Миклошевцох

було у церкви, а пошвецени преїг 80 кошарки.

Преславяне Велькей ноци було предлужене зоз Служ-

бами Божима, а на треци дзень було мироване.

Ксения Лікар

ПОШВЕЦАНЄ ПАСКИ ПО 102. РАЗ У РАЙОВИМ СЕЛУ

Гоч у Райовим Селу ест вше меней руски обисца, у церкви св. Йозафата паноец Владимир Магоч и того року пошвецал паски на Вельку ноц, 31. марца.

Пошвеценє коло дзешец кошарки, а шветочну Вельконоцну Службу Божу нащивело коло триецц вирнікох зоз хторих було осмеро дзеци.

Понеже церква пред двома роками достала нови електрични дзвони хтори вибиваю каждую годзину, дзвоня поладне и пацери, на Вельку ноц ше оглашели шицких шейсц дзвони.

Звонко Грубєня

Вельконоцна Служба Божу у Райовим Селу

ХРИСТОВО ВОСКРЕСЕНЄ ФУНДАМЕНТ ВИРИ КРИЖЕВСКЕ ВЛАДИЧЕСТВО

Вирніки Крижевского владичества по парохийох Вуковарского деканату – у Вуковаре, Петровцох, Миклошевцох, Осиєку, Райовим Селу и Пишкуревцох шветочно преславели дзень Исусового Воскресеня.

Вуковарски парох о. Владимир Магоч на шейсц годзин отримал Воскресну утриню, а на седем годзин була Служба Божу и благослов кошаркох у Церкви Христа Царя у Вуковаре.

Воскресна утриня у Винковцох почала на 7 годзин, а такой потим парох винковски о. Владимир Мудри служел Службу Божу з благословом едзєня.

На Службох Божих читана Вельконоцна винчованка владыки Крижевского, кир Николи Кекича, у хторей, медзи иншим визначене же Христово воскресенє фундамент християнскей вири.

Ксения Лікар

Кошарки на пошвецаню паски

ПАПА ФРАНЦИСКО – БИОГРАФИЈА НА ИНШАКИ СПОСОБ

О статніх тижњох у медийох вельо обявене о нововибраному папови Францискови, аж ше и дзепоедни биографіі пошвидко нашли як додатки у рижних новинох. Кажди з тих авторох обрацел шицку увагу на гевто цо ше му видзело найцикавше за власну публику. На подобни способ попробуеме написац даскельо шорики о новим вселенским архиерейови – папови римскому, вязаних у першим шоре за нас католикох восточного, т.е. греческого обряду, або у народзе познатих як грекокатоликох.

Хорхе Марио Бергольо народзени у Аргентини, але його родичи були приселенци зоз сиверноиталиянскей провинції Пиємонт. Зоз старих крайох фамелия рушела, як и велі у тим чаше, гледац щесце на Новим континенту. Жили вони скромно, оец робел на железніци, а мац дома виховывала дзеци.

Млади Дюра (Jorge) мал бурни живот. Перше ше уж под час студийох хемії похорел на плюца. По законченим факултету його перша робота була порасене у фабрики, а у тедишніх часох за таку роботу не була потребна ані основна школа. Могол би нам

велім буц приклад понізносци же факултет не значи такой и обезпечена робота у фаху. Потим, гледаючи лепше плацену роботу, еден час робел як вируцовач (горила) у едним ноцним локалу у Кордоби. Ту ше запатрел до едней дзивки, котра ище и нешка жиє у Аргентини.

Але животна драга цагала го у другим напряме. Сцел буц паноец и то монах, та 1958. року пошол до исусовцох (езуитох). Ту уж не перше,

але перше значнейше капчане з нами грекокатоликама, бо так як дакеди езуити були значни за ширене Унії медзи восточними християнами, тоти исти монахи на Новим континенту у початкох водзели бригу на мисийних парохийох за восточних католикох. Часто ше так новопошвечени паноец Дюра стретал з восточними, а неридко им и служел бо упознал тот обряд и любел його красу.

Його пастирску роботу и велькосц шерца велі припознали, а бл. Йоан Павло II, хторому мац була грекокатоликиня, чувствујуци його квалитети, менує го 1992. року за помощного владика Буенос Аиресу, а вец 1998. року за архиепийского митрополита и примаса. У истим є року меновани и за владика за шицких католикох восточного обряду котри не маю власну епархию у Аргентини. Тиж так и за грекокатоликох на тим подручю бул видпоминани у Служби Божей так як кардинал Бозанич у нас,

бо вон бул и митрополит за грекокатолицке владичество котре у його часох водзел нешкайши вельки архиепископ Киев-Галичу преосв. Святослав Шевчук зоз котрим ше часто дзечне стретал.

У 2001. року бул меновани за кардинала, але то не пременело його скромносци и блізкосци гу людзом. Закладал ше за особу, а не за особносци. Не робел синкретизем медзи християнским ученєм и нешкайшим часто неавтентичним жицом истого. У тим поглядзе бул и остал радикални у власним живоце и од вирних вимагал исте, цо не значи же не мал заєдницку бешеду и з другима людзми иншакого думаня. Будзе запаметани по тим же є: перши папа котри ноши мено Франциско, перши є папа зоз монахох исусовцох, перши є папа котри жиє ведно зоз живим предходником, перши є папа котри ма лем едно плюнце кридло, и перши є папа з латино-америцког континенту.

о. Владимир Седлак

”САГА” ПРО ПЕСИКІВ

Друга світова війна була за нами десь сім-вісім років тому. І вона мала принести і свободу, і захист, і – добро-бут. Але виявилось те саме, що і в усіх країнах, у яких до влади «запрошені» комуністи, - життя не йшло на краще... Багато людей жило на межі голоду і будь-якого існування. Домашня худібка або опинилася в «задругах» (югославських колгоспах), або була «добровільно продана» державі... Комуністи вели детальну статистику: скільки одна родина мала курей, корчів винограду, дерев сливок...

А до таких «благородних» домашніх тварин, як котики і собаки, комуністи, поки що, не чіпались. Дещо про них я вже написав у книжці «Тут я почув своє рідне слово», тепер (тільки про собак) згадаю ще дещо...

Вони, ці вірні чотирилапі домашні тваринки, під час війни були сторожами села. Коли чулося їхнє гавкання, всі знали: надходить небезпека! Тобто до села приходять різні «війська» (читай: бандити). Найгірше було, коли вони восени і взимку вили довгими ночами. Бабуня і мама піднімалися з ліжка, засвічували свічку, молилися... Виття собак навіщувало смерть... Не дай Господи, щоб у той час іще й «загукала» сова!

Мужчини тікали до лісу, а все – від жінок, худібки і пернатої домашньої птиці, залишалось напризволяще...

Тут не могли допомогти ані песики...

Війна була за нами, і по селах було багато песиків. Рідко хто їх прив'язував, а ще менше кормив. Вони були агресивні та часто могли «продатися», мов нинішні деякі міністри, за «кусок ковбаси». Державний уряд мав рацію, коли дав наказ вакцинувати усіх собак та таким способом запобігти різним масовим заразним захворюванням людей або тварин. Збідніле сільське населення масово помирало від різних хвороб, в першу чергу від туберкульозу, і не мало грошей для лікування, а тут було потрібно «рятувати» собак! До того часу про таке чудо-диво ніхто не міг і подумати. І це був комуністам до їх різних «грівів» – приписаний ще один!

Сільські начальники дістали наказ: перерахувати всіх со-

бак у селі, внести в список імена їх власників... Не смів жоден гавкун залишитися без господаря. Це не було легко зробити, бо собаки-бродяги часто «міняли» господарів. Міліція це все перевіряла. І всі собаки, які в даний момент «зволили» бути на території одного хазяйства, були вписані до його «маєтку». І виявилось, що в деяких бідняків від всіх домашніх тварин найбільше було песиків! Це було півбіді, бо через кілька днів кожний власник тварин собачого роду дістав «запрошення» приблизного змісту:

«Такого-то дня, о тій годині, мусите привести свого гавкуна або їх більше, на вакцинацію. Кожна ін'єкція стільки данарів... А за непослух – (вже не пригадую) стільки днів тюрми.»

.....

«Судний» песячий день на-

ближався... Із навколишніх сіл на призначене місце зі своїми песиками прибули тільки «вибрані» – активісти-комуністи, які «щедро» дали собачому «докторові» належну суму грошей за «пельцование» їх кострубатого песя... Вони мали бути прикладом другим, як потрібно виконувати розпорядження держави. Через кілька годин крізь села пронеслась «провірена» вістка: комуністам та кандидатам у них, власникам песиків, це зроблено безкоштовно!

На другий день міліція і «активісти» перейшли селами... І впав наказ: хто не хоче свого гавкуна вести до «доктора», мусить його вбити і показати шкіру належному органіві... Або – останній шанс: відвести його до «доктора».

....

1946 року поляки з наших сіл виїхали до Польщі. Після

них залишилося багато собак. Сусідський, разом з котиками, «пристав» до нас. Кілька років пізніше, серед дня з малої хмарки загриміло, і нашого песика вбила блискавка! Він був вірний і вдячний песю...В родині казали, що наш теперішній песик – його синок! Правда, він мав чимало «грівів», але ми його любили.

Мій батько Андрій був одним з кращих столярів на всю околицю. Часто робив будь за що, особливо населенню сусідніх сіл, що до нас не завжди ставилось прихильно. Часто до нас заходив один молодий чоловік, до якого батько мав прихильність. Окремо він проявляв симпатії до нашого песика, який його любив...А коли одної ночі цей наш «приятель» забрав зі сховища останній мішок жита та деяке батькове столярське знаряддя, а наш песик вранці спав коло масної кістки, батько був готовий позбутися його. Бабуня і мамця були забобонними: не треба його вбивати, бо батько його загинув від блкискавки, а після його смерті хто знає, що може бути з нами. А він

ніби щось відчував, лизав мені руки, тиснувся до мене, в моїх очах були сльози... Тому і він дістав ін'єкцію... ..

Були чутки, що якийсь п'яничка в розпуці, при плачу дітвори та прокльонах жінки, «закатрупив» свого собаку, але в більшості порядний господар не бажав у такий ганебний спосіб позбутися свого друга і сторожа.

Уряд товариша Тіта тут не здався. Був інший наказ: до села Хорвачани, осередку місцевого уряду, до якого входило десяток сіл, у назначений час кожний господар мусив привести свого песю...Про інших, бродяг, і не згадували...»Дохтора» вже не буде, натомість – буде ліквідація собак! Але це також потрібно платити. Правда, не так багато, як за ін'єкцію, але це мусить бути.

....

Пригадую: всю ніч перед назначеним днем господарі ловили своїх реєстрованих собак і чекали ранку, щоб вести їх на ліквідацію. Всю ніч було чути їхнє виття...Бабуня казала, що вони «плачуть»,

бо відчувають смерть.

Біля кладки на річці Црквена сотня собак і їх власників при нагляді «органів»...Наш знайомий Н. – з мисливською рушницею в руках. Наказ такий: щоб заощадити набої, разом зв'язувати по чотири собаки. Тяжкою мукою це зробили...Впав перший постріл. Не всі песики загинули. Другий – один відірвався і кинувся на першого присутнього. З десятків собачих горлів прорвалося страшенне гавкання...Господарі, що тримали їх на шнурах або ланцюгах, випустили їх...

Н., який мав виконати це завдання, зблід, подякував урядові, пішов до корчми... Кажуть, що сказав таке: «Заніякі гроші до кінця життя подібне не буду робити!» Але «справедливий» комуністичний уряд не здавався: коли вже ніхто не хоче зброєю вбивати собак, є інший спосіб нищити їх – способом механічним...І «розписаний конкурс», на який зголосились два молодики, українці з Дев'ятини, і ніхто мене не переконає, що це не відбулось під «патронатом» наших комуністів, посібно брата одного з них...

План дії розроблено. Кожного наступного дня ті і ті власники собак мають їх приводити на страту.

Остання ніч життя сотень песиків...Я, що в житті так багато пережив усього, завжди згадую, що домашні тваринки – «люди», передусім песики і котики...Вони, що так споріднені з нами, багато чого відчувають. Тому не беріть мені за зле, коли згадаю наступне. Тієї ночі навкруг на-

шого села всю ніч було чути «плач» песиків. Завивали і ті, що завтра йдуть на смерть, і ті, що з різних причин уникнули смерті.

А екзекуція собак відбувалася так: господар приводив свого товариша-друга песю на вже згадане місце, передавав «катам» – двом юнакам з мого села, які мотиками «гримали» їх по голові та куди попали, поки не віддали собаку «душу!»

Це тривало кілька днів, і я бачив своїх молодих односельчан, як рано «маршрують» біля нашого обістя з мотиками в руках, курять (зробили гроші) і спішать «бити пси...» Це тривало кілька днів...І діялось те саме: цілими ночами пси завивали, ті що залишились і ті, що чекали «засуд»...

...

А кінець моєї «баєчки» про песиків, гавкунів, собак, псів – можна б закінчити на всілякі способи...А можливості – різні. Мені, тодішньому хлопчині, був ганебний у деяких моментах той факт, що ні серби не пішли на такий крок – убивати собак, а українці! Вони мали рацію, коли роками з презирством до нас говорили, що українці, які дуже богомільні, пішли на таке ганебне діло! І мали рацію...

Імена «катів» – відомі, але не буду їх згадувати, ані ім'я священика, який вихвалюється «подвигом», що радіє, коли на дорозі «вдарить» автомашиною якогось песика...

Павло Головчук

ВШЕ ШИ ЗО МНУ

Слухам це през шептанє витру,
видзим бліщанє твоїх очох
през мраморни пламень гвиздох
и знам же док мешац бліщи
на цмим небесним горизонту
ТИ ЗО МНУ.

У цихосци майскей ноци,
у паху лиловей оргони,
у диму непокуреной цигаретли,
у бліщацих шветлох ресторана
ЗНОВА ШИ ЗО МНУ.

У змерканю и швитаню дня,
кадзи лєм рушим провадзи ме
ТВОЯ ПОДОБА.

И кед шедзим сама у хижі,
смуток ми розбиваю твойо слова,
бо у попатрунку моім лєм ти,
и уж трепецаци пламень
ДОГОРЕНЕЙ ШВИЧКИ.

На кридлох ноци приходза пред очи
желєни поля ровніни,
червене пипинє у златим житю
и на побережю єдней рики
ГОРДИ ТОПОЛІ.

Медзи старима конарами
плету ше нїтки нашей младосци,
найкрасши дні першей любови,
и заря слунка у наших очох
док швици зоз тайну
ВИЧНЕЙ МЛАДОСЦИ.

Агнетка Костелник Балатинац

МОДЕРНИ ЧАСИ

до обисца мац
купела
дзешец гушатка
одховала их
у дворе
пушчала их
на купанє
до ярку
на драже
гуски опиряли
пирє дозрело
мац их
оскубала
пирє
попарала
зошила
турбуки
направела
перини
зоз хторима
ше нешка
ніхто не сце
закривац

Любица Гаргай

МАЦЕРОВО КОЛАЧИКИ

упечени слатки колачики
запахли
з мацеровей кухні
док сом ше на дворе бавела
дакеди
давно
тоти исти колачики
по рецепту
мацеровим
нігда ше не удаю
таки як теди
кед сом ше бавела
на дворе
тоти исти колачики
мали цалком иншаки смак
и пах
кед их мац направела
и цифровала
зоз цифрованима гомбуль-
ками
купенима од цукрара
хтори доходзел
до обисца
по вайца
и орехи
и тераз
пах у мрийох
цалком инашки
як тот цо виходзи з рерни
праве упечених колачикох
внедзелю дополадня

Любица Гаргай

СИНУ МОЙ, НЄ ВАЖНЕ ХТО Я

Дідо, котри ма коло осемдзешат роки, кажди дзень приходзи до дому за стари и немоцни особи же би накармел свою жену. Новинар котри бул у нациви тей установи, бул барз зачудовани як старчик карми свою жену. Новинар ше му опитал за причину єй перебуваня у доме за стари особи, а вон му одвитовал же вона уж длугши час хорує од алзгаймеровей хороти, чежкого поремецєня паметаня и вона нікого не позна.

Новинар ше му опитал знова: „Ша добре, чи ше вона дакеди застара кед ви не сцигнєце на час, з оглядом же сце стари?“

Дідо одвитує: „Не, вона аж анї мнє вецей не позна, єст тому уж пейц роки.“

Новинар, несподзивани, пита ше: „Ша, добре, ви и надалєй приходзице кажди дзень же бисце ю накармели, а вона анї не зна же сце єй муж?! Єст ту хто ше о нїх стара, персонал установи!“

Дідо напросцел свою руку и погласкал новинара по власох та гуторел: „Сину мой, вона не зна хто я, АЛЄ Я ЗНАМ ХТО ВОНА!“

Приповєдку з интернету преложела и обробєла Агнетка Балатинац, автор непознати.

ДЗЕНЬ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У ВУКОВАРСКО-СРИМСКОЙ ЖУПАНИЇ

Знагоди означення 10. Дня національних меншинох Вуковарско-сримської жупанії і Європейського тижня, Координація національних меншинох ВСЖ 26. априла у Вуковаре, у просторійох Жупанії отримала шветочну схадзку координації на хторей попри домашніх і госцох присутни бул і жупан Божо Ґалич зоз своїма сотрудниками.

Председатель Координації, Йосип Кел, наглашел же национални меншини допринеша не лем очуваню языка і култури, лепшому соживоту, але і злепшаню жупанії і ширшей заєдніці прето же национални меншини мост сотрудничтва з матичними жемами і похвалел потерашне добре сотрудничтво жупанийских целох і жупанийских радох і представителюх.

Подзековал шицким представителюм радох і представителюм национальних меншинох, жупанови і сотрудніком, представителюм медийох і шицким хтори допринесли унапредзеню роботи і статусу национальних меншинох у Вуковарско-сримської жупанії.

Преслава Дня национальних меншинох уж ше традиційно каждого року означує у даєдним месце у жупанії дзе заступени национални меншини, а домашні преслави

Вистава руских национальних едлох

една од национальних меншинох.

Того року як домашні була бошняцка национална меншина, так же ше 27. априла у Гуні на манифестації Дзень национальних меншинох ВСЖ коло представяня национальних кухнюх і виставки ручних роботох, Культурно-уметніцки дружтва представели богатство свойого фолклору і музики.

Руску националну меншину представело КУД «Осиф Кос-

Часц руских танцох у виводзеню КУД «Осиф Костелник» зоз Вуковару

телник» зоз Вуковару зоз рускими народними танцами, а штанд зоз руску кухню і ручними роботами тиж так порихтали жени з Вуковару. Понеже наша национална меншина уж ма традицію же ше представи зоз рускими танцами (векшина приходзи зоз писнями), публика була одушевена і танци хтори ше одтанцовали позберали велики аплауз зоз публики. То і доказ же кельо гоч лем чежо у нешкайших часох по-

зберац і анимировац младих, ише вше можеме на наступ висц зоз добру хореографію проф. Звонка Костелника, а кеде же треба може ше і одшпивац дацо, бо маме і младих і старших хтори знаю і сцу шпивац. Оркестер хтори провадзел наших танцошох бул мишани, Петровци і Осиек, а под руководзеньом Звонка Еделинскового зоз Петровцох.

Марияна Джуджар

Зоз жупаном Вуковарско-сримским (другим з права) пред початком програми

МОНОДРАМА ФЕРКО МИШКАНЬОВ

У організації КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох, а зоз финансийну потримовку Совету за национални меншини Републики Горватскей, 17. марца 2013. року у ДOME култури представена монодрама «Ферко Мишканьов» у режиї Томислава Раца, а у виводзеню и на власни текст Звонимира Гардия-Мишканьового.

Звонимир Гарди длугорочни член КУД «Яким Гарди» и еден зоз активнейших глумцох котри споза себе ма богате искусство у одбавених драмах. Сам написал текст и сам виведол свою першу монодраму.

Монодраму мож розподзеліц на три часци: женідба Ферка, женідба кума Пишти и одход до лову зоз кумом и вилет до Бечу. Публика у ДOME култури уживала у годзиновой програми котру Звонко непрерывно несподзивал зоз свою приповедку зоз валалского живота и живота Петровчаньох. Звонко ше одшмельел сам написац текст и на свой текст тото исте одбавиц и треба му дац чесц и припознане же ше на тото одважел. Будучносц монодрами ма перспективу у Петровцох, а за идуци проекти будземе ше наздавац новим текстом и глумцом. Же би монодрама була успишнейша, за ефекти ше постарал Владимир Дудаш-Данков, за сцену ше постарали Златко Медеши и Мирослав Лехолат, а за ошвицене Мирослав Колбас.

Звонко Костелник, проф.

Як го кум водзел на лови

Здогадоване та женідбу

Найлешпе у своїм дворе

ВЕЛЬКОНОЦНА ПРЕМИЄРА ПРЕДСТАВИ ”КОНЦЕРТ ЗА ПСА И ШМЕЦЕ” МИРОНА КАНЮХА

Другого дзня Велькей ноци, точнейше по-ндзелок 01. априла 2013. року, зоз финансийну потримвку Совиту за национални меншини Републики Горватскей, у Петровцох КУД «Яким Гарди» зоз свою драмску секцию подаровал шицким домашнім и госцом у ДOME култури драмски фалат «Концерт за пса и шмеце» автора Мирона Канюха, а у режиї Томислава Раца. Томислав и бавел єдну зоз главних и ношащих улогох – «Старого», а Ивана Колбасова була заслужна за улогу «Маргити», млади и уж зоз искусствийом Боян Кошутич оправдал свою улогу «Микия», Даниел Вашаш як и тому швечи, бо студира руски язик и литературу, припадла улога анархисти «Цофия». Як нови мена у драмским аматеризму зявююше шестри Ралишово, Томислава и Ведрана, у улогох «Маї» и «Цилики». Драмска секция КУД-а кажди рок ше зявює зоз новима драмскимима фалатами, та и того року зоз Канюхову драму котра у самим верху рускей драми. Мож повесц же КУД

Ивана Колбас и Боян Кошутич

„Яким Гарди” уж роками ма перспективни драмски ансамбл, але треба вещей поробиц на тексту же би суфлерере мали цо меней роботи и подзвигнуц на висши уровень зоз професионалнейшим приступом гу аматером. За костими ше постарала

Снежана Лехолат, суфлерере були Ана Рац и Тена Голик, за ефекти бул задлужени Владимир Дудаш, за сценографию Златко Медєши и Мирослав Лехолат, а за ошвицене Мирослав Колбас. Публика у ДOME култури зоз вельким аплаузом на вещей

заводи наградзовала солидну интерпретацию вредних аматерох.

Звонко Костелник, проф.

Томислав Рац

Цали ансамбл пред домашню публику

Отримани Дні отворених дзверох у Економскей школи у Риеки

УСПИШНЕ СОТРУДНІЦТВО МЕДЗИ КУЛТУРУ И ПРОСВИТУ У ПРИМОРСКОГОРАНСКОЙ ЖУПАНИЇ

Народне облечиво зоз централней України

Штредня економска школа „Мие Митровича” зоз Риски у своїм курикулуму ма проекти вязани за упознаване горватскх жителях зоз другима народами и жителями Европи. Проект лепшого познаваня народох чийо держави члени Европскей унії, до хторей того року як пол-

ноправни член войдзе и наша оцовщина, витворени прешлого року у рамикох визначованя їх Дня школи. Того року проект предлужени зоз упознаваньом звичайох и култури припаднікох националних меншинох хтори жию у РГ зоз наглашеньом на жителях у Приморско– горанскей жу-

панії. З нагоди визначовня Дня школи хтори того року отримани 25. априла, а дзепоедни активносци тирвали по 27. април, школяре и роботніки Економскей школи у Риски мали нагоду упознац припаднікох националних меншинох своего краю. Водителька проекту була професорка правней групи

предметох Весна Пеган, а школяре були задлужени за плакати, облечиво, традиційни едла, заставу матичней держави зоз хторей приходзи дзепоедна национална меншина и шицко друге цо би тоту националну меншину могло приближити нащивительом програми. Кед школяр особне припаднік националней меншини вон бешедовал о своїм походзеню, а кед нет представителя националней меншини медзи школарами, вец припадніки векшинского горватского народу облечени до шматох одредзеной националней меншини мали бешедовац о тим народу хторого представляю. Руску националну меншину зоз преподаваньом представел школяр штвартей класи Економскей школи зоз Риски Аугустин Сочкович чия мац Рускиня, а КУД Рушняк ше остарал порихтац традиційни едла и облечиво як и виставу на паноох хтора школяром и Речаньом приближела Руснацох и Українцох хтори жию на просторе Републики Горватскей.

Владимир Провчи

Члени КУД «Рушняк» зоз Риски

Смак традиційней рускей и українскей кухні

✿ НАПОЛНЄЛО ШЕ 210 РОКИ ОД НАРОДЗЕНЯ ДУХОВНОГО ОЦА ЗАКАРПАТСКОЙ УКРАЇНИ

ОЛЕКСАНДР ДУХНОВИЧ (1803–1865)

Олександр Духнович

*Я русин бил, єсьм і буду,
Я родився русинѡм,
Чесний мій рід не забуду,
Остануь єго синѡм.
(Вручаніє. О. Духнович)*

Час у хторим жил и творел Олександр Духнович – єден з найзначнейших культурологох Закарпатской України – наволує ше церковнославянскоруским часом. Теди даєдни литературознанци тримали же литературни язык церковнославянски, други медзи котрима бул и Духнович борели ше за українски, а треци були за такволани «народни язык». Духнович ше борел за духовне и народне єдинство, указал приклад єдиненя Закарпатских Українцох до культурно-просвитного и релігійного єдинства зоз Галичанами.

Олександр Васильович Духнович народзел ше 24. априла долекого 1803. року у валале Тополя (нешкайша Восточна Словацка) у священіцкей фамелиї. У своїх ділох здогадавал ше як му дідо по шмерци оца одкрив вельку тайну – тайну їх роду: єден зоз їх предкох бул Черказски княз, хтори служел царови Петрови I, але понеже бул у якейшик завери процив цара, мушел счекац. Праве ше так и населел у валале Тополя, наволал ше Духнович, почал дзековац Богу и

так ше у Мукачове пошвецел за паноца. Кельо єст правди у тим нешка чежко твердзиц. Але у новши часи ше з историю фамелиї Духнович заїма Иван Панькевич хтори пренашол велі документи у хторих ше потвердзує же ше фамелия Духнович на території Закарпатской України зявює аж штердком XVIII столітя.

Його мац Мария Герберий-Духнович тиж так була зоз священіцкей фамелиї, цо подрозумює же микроклима у обисцу уплівовала и на вихованє самого Олександра и то у «националним духу». Познейше старанє и вихов малого Олександра первжал бачи Герберий – паноец у Старини, а потим и дідо Иван Герберий – тиж паноец.

По законченю такволаней валалской школи, своєю школованє предлужел у мадярской гимназиї у Ужгородзе

(1816-1821). Кед му оец несподзивано умар, у фамелиї остало шесцero дзеци и Олександр бул примушени послухац мацер и уписац богословски факултет. После филозофских студийох у Кошицох и богословской семинариї у Ужгородзе, Олександр Духнович 1827. року пошвецени за паноца по целибату.

Истого року почина робиц у архиву владического уряду у Прешове. Понеже ту барз чежко жил, 1830. року селі ше до Ужгороду, дзе го тамешні владика приял и меновал за паноца Мукачовского владичества, а од 1831. по 1832. робел як домашні учитель у Ужгородзе.

Прешовски владика Таркович, 1833. року примушел Духновича же би ше врацел на своєю старе место служеня и загрожел му же кед ше не враци – же му утаргне

священіцки чин. После одредженого часу добил премесценє до Биловежу (нешкайша сиверо-восточна Словацка) дзе жил штири роки и дзе ше, попри просвитней роботи, заїмал з виучованьом ботаніки.

У априлу 1838. року новоменовани владика Василь Попович поставел Духновича за тайомніка конзисториюму у Ужгородзе. Праве ту Олександр Духнович преучує архиву и числени кніжки, и усовершує своєю знанє.

У януару 1844. року преглашени є за каноніка у Прешове, дзе ше стаємно населює. Там Духнович розвива педагогийну, культурно-просвитну, литературну и видавательську діялносц. Заїмал ше зоз станом и розвиваньом народней просвити: писал и видавал школски учебніки, видал молитовнік, записовал народну творчосц, писал и видавал

Памятник Духновичови у Мукачове

літературні діла, основал перше літературне дружтво Закарпатских Русинох-Українцох, видал велі літературні алманахи, народні календари, преподавал русийски язык, помагал худобним студентом коло студирания, а 1862. року основал перше легалне закарпатско-українске дружтво за помоц худобним студентом «Дружтво Св. Ивана Хрестителя».

Збуваня революції у Мадярскей (1848–1849) Духнович не потримовал. Вон бул за еднакост и ровноправност шцицких народох. Пре таки политични став 27. априла 1848. року бул и загарештовани, але после осемдньовного притвору у Кошицох пущени є на шлебоду.

Олександр Васильович Дух-

нович умар 30. марца 1865. року у Прешове дзе є и поховани.

ШПЕКУЛАЦІЇ О НАШЛІДСТВЕ И МЕНУ ОЛЕКСАНДРА ДУХНОВИЧА

Тот вельки писатель, поета, педагог и публіциста писал на своїм язичу, хторого наволат «язичие». Тото «язичие» досц чудне зоз попатрунку сучасних Українцох, бо воно поправдзе до себе уцагло елементи русийского, церковнославянского та закарпатских диялектох українского языка и представя єдену мишаніну хтора подполно нормална пре ситуацію у хторей на тих просторох гевтого часу не було ніякей званичней українскей державности. Теди така ситуація

була и у других регийох України, кед народни язык мал одредзени характерни особености за каждую регию, цо не завадзало Українцом буц єдиним народом.

Можем повесц же сами проблемами коло шцицкого настали аж у нашим часе, кед тотя ситуація спонукла подаєдни политични кола за власними политичними интересами, у першим шоре подаєдним политичаром Закарпат'я, а тиж так и политичаром Европи и Русії представяц Закарпатских Українцох (як русински субетнос українского народу) як окреми народ зоз окремним язиком и историю, гоч нам познате (нам, українским филологом) же «Русини» хторих Духнович спомина у своїх ділох, як и «Козаки» у ділох

Шевченка, Куліша и других українских писательох Централней України поправдзе една од веліх самоназвох українско-русского козацкого народу, котри настали у процесу власного вецейстолітного историйного розвою.

Зоз того можеме заключиц же ше мено Олександра Духновича хаснує за снователя окремого русинского языка и литератури хтори ше розликує од українского цалком, гоч не можем твердиц же ше му то и удало. Можебуц же гей, можебуц и не. То охобям на роздумованє своїм колегом хтори ше, верим, потрудза и вецей виглядац ділованє того духовного оца Закарпатскей України.

Давор Лагудза

✿ СТАРИ ФОТОГРАФІЇ

КОСИДБА И ТЛАЧИДБА ПОД ЧАС ВОЙНИ

У давни часи косидба и тлачидба жита були чужка селянска робота котра тирвала даскельо дні и у котрей участвовала цала фамелия. Косидба жита на полю одвивала ше на шлідуоци способ: хлопи зоз косу кошели класки жита, а жени пресцерали порвисла, одберали класки и вязали их до снопох. Потим хлопи повязани снопи складали до марадикох и познейше их ше на кочу зоз коньми одвожело дому. Потим ше на гумне, на концу двора, окончовала тлачидба и на ней участвовали шцицки домашні, як и найблізша родзина и перше сушедство. Тлачидба за селяна мала барз вельке значенє бо його длугока и чужка робота була закончена, а вон бул наградзени.

На фотографії, котра зніме-на 30. юлиа 1941. року, видзие учашнікох тлачидби жита у фамелії Голикових у Миклошевцох. Учашніки тлачидби у руках тримаю дрвени видли, граблі и лопати, але найвироятнейше же тлачидба окончена зоз допомогу трешки, елеватора и машини, як теди бул звичай, лем их

на фотографії не видно. Видно же шцицки хлопи на глави маю калапи, а жени хусточки. Од задку фотографії написане же натлачене 24 метери жита, але не пише на якєй поверхности, та не мож по-

весц чи рок бул родни або не. З оглядом же були воєни часи, вец вироятне не погришим кед повем же теди кезде зарно жита злата вредзело. По законченю тлачидби бул звичай же би домашні

організовали шветочну вечеру, з надпомнуцом же ше заєдало (и пило) и под час тирваня тлачидби.

Яким Пушкаш

БАВЕЛ СОМ КОШАРКУ У ПЕРШЕЙ ЮГОСЛАВЯНСКОЙ ЛИГИ И ШАХ У ПЕРШЕЙ ГОРВАТСКОЙ ЛИГИ!

Янко Такач и його супруга Любица (нар. Букачко) з Д. Андриєвцох мали трох синых: Владимира (1943-1973), Гавриїла (1949) и Звонка (1952). Наймладши Звонко народзел ше 29. марца 1952. року у Д. Андриєвцох, дзе и закончел основну школу. Штредню и Вишну техничну школу ходзел у Славонским Бродзе (1967–1972), зоз надпомнуцом же до школы путовал на гайзибану, а потим 1972./73. року служел войско у Сенти (Войводина/Сербия) у тирваню од рока и пол.

– Понеже сом як штредньошколец бул досц високи (192 см) вец кошарка була мой перши вибор. З успехом сом бавел за юниорску екипу КК „Ориолик“ зоз Славонского Броду, а найвекши успех поцигли зме 1971. року кед зме завжали треце место на юниорским першенстве Югославии. Бул сом и член першей, сениорскей екипи „Ориолику“, котра ше теди змагала у Першей югославянской лиги, и зоз часу на час уходзел бавиц, але сом ниґда не достал праву нагоду. Медзитим, дзекуюци бавеню кошарки нацивел сом велі городи на подручу бывшей держави, котри бим иншак вироятне ниґда не видзел –

здогаднул ше Звонко своіх спортских успехах з младосци.

Бавиц шах научел од оца Янка, ише як хлапчик, а перши значни успех зазначел з екипу Основней школы Д. Андриєвци, кед на екипним першенстве региї завжали перше место. Як штредньошколец бавел шах у бродским Шах клубу „Роботнічки“ и у кратким часу напредовал по другу категорию.

– После одслуженя войска, котре теди було обовязкове, достал сом роботу у Загребу, у фабрики „Кончар – Трансформатори“ и учланел сом ше до Шах клуба „Кончар“, дзе сом освоел першу категорию, як и титулу майсторского кандидата. Року 1975. оженел сом ше з медицинску шестру Ружицу Сайперт зоз Старого Тополя, зоз котру мам двох синых. Познейше сом прешол робиц до Електро-техничного институту „Кончар“ и там сом остал по початок Отечественей войны – здогадуе ше Звонко.

Зоз розпаднуцом бывшей держави розпадла ше и фабрика „Кончар“, та Звонко закончел на бурзи незанятих! Такой на початку Отечественей войны у погонох „Кончару“ почала продукция орудия и восней опреми за гор-

Янко Такач на шаховском змаганю

ватске войско, у чим участвовав и наш Звонко. Року 1995., пред воєну акцию „Олуя“, наш собешедник мал операцию шерца, котра на щесце добре закончела, а по законченю Отечественей войны пошол робиц до филияли Мерседес-Бенца у Загребу („Mercedes-Benz – Euroline“), дзе и тераз роби, а неодлуга би требал пойсц до заслуженей пензии.

– Од 1975. року та по початок Отечественей войны бул сом член КМД Русинох и Украинцох у Загребу, ведно зоз братом Гавриїлом, и тот час ми остал у барз красней памятки. Шпивал сом у хору дружтва, хтори теди бул насправди активни, и паметам же зме на вецей заводи наступели на манифестацийох „Петровски дзвон“ и „Миклошевци“, потим у Вуковаре и Загребу и индзей. Як студент бул сом учашник летней школы русской и украинскей младежи у Новим Садзе, а

еден рок бул сом и член Шах клуба „Огньогашец“ зоз Петровцох – здогаднул ше Звонко своіх вязах з Руснацами. Од 1987. року по нешка член є Шах клуба „Самобор“, а на вецей заводи бул председа-тель або тайомник Клуба. Шаховски є тренер и тренера наймладших шахистох, а як бавяч з успехом бавел и бави за сениорску екипу Самобору у Другей горватскей лиги. Шах клуб „Самобор“ аматерски клуб, а найвекши успех зазначел 2003. року кед ше пласовал до Першей горватскей лиги! Звонко даскельо роки бавел шах и за за єдну екипу з Горней Австриї у тамтейшей другей лиги, а под час потерашнього живота бавел з веліма велемайстрами, най спомнем лем Палца, Владу Ковачевича, Жаю, Зелчича, Раичевича...

Яким Пушкаш
Фотографіі:
Яким Пушкаш

У розваги у Самобору

„Ти Христос за нас и за шицких людзох! Утвердз нам виру и любви пламень!“

НАЦИОНАЛНЕ БЛАГОДАРНЕ ПАЛОМНІЦТВО ДО РИМУ (III)

По Служби Божей, полудзенок з торбох одбувал ше напрез базилики св. Павла у прекрасним перивою котри за злагоду паломніком творел заклон од, наспрам жимней славонскей ешені, дакус мощного римского слунка. И праве кед сом виняла сендвич, уж така гладна же сом думала же го злігнем на двараз, зявела ше жобрачка з дзецком на руках, цалком подобна як тоти котри приходза до Альмашу на Вельку Матку Божу, и на чечуцим горватским язичу, напросуюци руку гутори – дай мне, дзецко гладне. У духу паломніцкога намирєня добрих ділох, давам сендвич але по чловечески рахуюци же ище вше мам сок. Медзитим, Божи план инаки. Истей хвилки кед сом ше лапела за сок, приходзи друга и гледа же най сок дам ей. Давам и одходзим дакус далєй од групи же би не чули гравчанє моїх празних черевох. Думала сом же умрем од гладу по вечеру! Але понеже Господ Бог водзи рахунку о шицким, отклонєл одо мне глад та так можем пошведочиц же кед людзе без затримовки зрєбь добри діла, Господ ше вше постара же би и тим людзом було добре. Так и я вецей не чувствовала глад по сам приход до готелу позно вечер, гоч пред нами була ище велька драга и досц ходзєня пешо.

Уходзимє до автобусох и предлужуєме путованє подзелєни по групох, бо нас єст превельо за дзєпєдєни обєкти котри нащивуєме. Наш автобус руша до базилики св. Марії Велькей (Basilica di Santa Maria Maggiore).

На драги, преходзимє коло Константиновог славолуку. Славолук з троїма дзверми збудовани за цара Константина I, дзєшка медзи 312. и 315. роком, як памятник на Костантинovu побиду над Максєнциєм 312. року. Историчар Евзєбие гутори же ше царови Константинови пред битку указал криж и коло нього грєчески надпис „touto nika“ (з тим побєдзуй). Того року означуєме 1700 роки од Миланского едикту, уредби котру 313. року у Милану ведно прєглашєли Константин

Чловєчє дзє идзєш?

Вєльки, у тєдишнї часє тетрах Заходу и Лициниє, тетрах востоку. Главна одлика того едикту була же ше християнству, але и шицким другим религийом, оможлївєло правнє положєнє єднакє положєнєу поганства, а поганство вецей не було службова религия Царства и його войско. Намира того едикту було дошлєбодзєнє вирского виражованя же би ше посцигнул нукашнї политични мир у Царствє. И нєшка можємє з того учиц. Аж 380. року, з уредбу цара Теодозия I, християнство постава державна религия у Римским Царствє.

Цали город Рим визначує ше з будинками з такєй далєкєй прєшлєosci же нам, котри змє прєжили остатню войну у Горватскєй, постава нєпохоплївє же дацо так длуго можє тирвац.

Приходзимє пред базилику св. Марії Велькей котра тиж припада до штирох патриархалних римских базиликох. Застановує нам ше диханє! Взагалї, кадзи год рушицє по Римє, става диханє од прекрасних антицких будинкох, а вельо числєни цєркви творя окремни духовни стан паломніком. На каждим крочаю, пристутносц Божєй любви, скоро з руку мож дотхнуц.

Интерєсантносц тєй базилики же єй турня найвисша у Римє, ма 75 метєри, а збудована є у 14. столїтїю.

Вєлька вредносц то мозаїки з рижних периодох, як и два каплїчки додатно збудовани. У тєй базилики ше чуваю и смєртєлнї остатки св. Єронїма котри ше находза под главним олтаром. У криптї под главним олтаром находза ше реликвиє вїфлєємских

мєлїє Бернїни. Дьовани Лорєнцо Бернїни бул италиански кипар, будоватєль и маляр, єдєн од найвизначнєйших барокних уметнїкох вообшє. Медзи значнима скульптурами можємє начишлїц Єкстазу св Терезїї, Аполоня и Дафну, Давїда, а медзи будинками то вшєлїяк колоняди на площї св. Петра.

У базилики, окрем папох, поховани и вєлї значни особи, а медзи инашїма ту и крипта фа-

мєлїє Бернїни. Дьовани Лорєнцо Бернїни бул италиански кипар, будоватєль и маляр, єдєн од найвизначнєйших барокних уметнїкох вообшє. Медзи значнима скульптурами можємє начишлїц Єкстазу св Терезїї, Аполоня и Дафну, Давїда, а медзи будинками то вшєлїяк колоняди на площї св. Петра.

У базилики, окрем папох, поховани и вєлї значни особи, а медзи инашїма ту и крипта фа-

Базилика св. Марії Велькей

Реликвії вифлеємських яшелькох

на Ефезким соборе 431. року преглашена догма о Марійовим божественним мадеринству, то постало барз значне за спознане же Марія не лем мац дзецка Исуса, але є мац Сина Божого. Папа Сиксто III жадал же би ше то приближело людзом, та так кажди хто уходзи до тей базилики, уходзи до таїнства котре Церква жадала наглашиц з будованьом того прекрасного мариянского храму.

Идземе далей, а кадзи око руши, история приповеда приповедки за котри би були потрібни мешащи. Кажде у своїх думкох, а на каждой твари одушевиє зоз видзеним и дожитим.

Пред нами нащива Калистовим катакомбом, єдним од найпознатших у Риме. През вельку транспортну гужву и зоз схопосцу шоферох, якошик ше прецагуєме, гоч ані сами не знаме у келіх ше то пантлікох вожи по Риме кед на калдерми нарисовани лем два, а у дзеподних хвилькох чишліме и по пейц авта єден коло друго.

Пред нами узки уход през хтори наш автобус ледво прешол, а потим прекрасни брешок, мир, зеленідло, з лівого боку Салезиянски институт... Пред Калистовима катакомбами дочекує нас салезиянец дон Мато Томас котри нам толкує цо то катакомби и їх историю.

Катакомби св. Калиста настали дагдзе коло половки другого століття, а у ніх поховане преїг 500.000 християнох зоз перших столітьох, та 16 папове, гвари дон Мато.

На подручу Рима єст коло 60 катакомби, а найпознатши Себастианово, Присцилово, Домитилиново, св. Агнези и др. То под'земни теметови дзе ше ховало християнох котри у тот час були преганяни од поганох. Кед цар Нерон почал преганяц християнох, вони нашли ришенє та ше сходзели у тих под'земних теметовох дзе тримали и Служби Божо, бо по римским закону у тедишні час, гроби були святи места (sacrosanct) та ше там нікого не рушало, без огляду на виру. Калистово катакомби маю штири поверхи под жему, а мертви ховани єдни понад других. То було можліве лем прето же жем на римских брещкох помишана зоз лаву, та є досч черства, а легка за обробок и не завалює ше кед дацо видубене у ней. Так ше могло будовац вше глібше до жеми, правиц рижни лабиринти, тунели и конки.

Катакомби вимальовани з найєдноставнейшими фресками лебо символами котри даваю знац хто ту поховани, цо робел и же є християн. Конки досч узки, а кед останеце остатні у колони, шицки тоти дзири у муροх и цмота котра вас ок-

ружує, и попри молитви, не даваю ані кус приємне чувство. Зиходзене прикре и мушице добре мерковац на свою групу бо ше легко страциц. Но не и заблукац, бо на каждим даяким векшим лабиринту стої чувар котри вас упуци кадзи треба исц гу виходу. После прекрасних церквох и историйних будинкох котри зме видзели, катакомби мало кому принесли одушевиє, та аж ані пре архитектонску схопосц будователюх лебо пре криптоязык котри не мож так часто видзиц.

Кед зме повиходзели, думам же векшина оддихла. Понеже зме мали ище вельо часу по приход автобуса, а не знали зме кадзи зоз собу, гоч там мож попиц кафу по вигодней цени, купиц сувенири як и вшадзи коло шицких будинкох лебо церквох, замодлели зме нашого римского водителя же би нам указал ище дацо. О. Шимек ма добру кондицию бо вельо ходзи пешо по Риме, та окомгнуц здумал же бизме пошли по калдерми по котрей зме пришли, а дзе, гвари, несподзиване. Нас дзе 7-8 рушело за нїм, оштро крачаюци, а вец зме мали цо видзиц! З брега на котрим катакомби, пресцера ше прекрасна панорама Риму. Обок драги по хторей зме ишли, салезиянски завод, кип дон Боска, защитніка младих, а ту и скульптура єдного прекрасного хлапца. Од о. Шимека

дознаваме же то св. Гарцисио, защитник министрнтох.

Пред нами невелика церквочка, а на ней пише Domine Quo Vadis. То церквочка на роздражю улїчкох дзе ше Via Ardeatina одвоює на Via Appia. Via Appia була єдна од стратегийних драгох котра ше хасновала вецей як 10 століття у таким стану у яким є вибудована, а повязовала Рим зоз Бриндизєм, местом на юговостоку Италиї. Шицки путніки путовали по тей драги, а векшина ше при одходу лебо врацаню застановивала праве у тей церквочки. По приповеданю, на тим роздражю, Петро котри сцекнул зоз гарешту, стретнул Исуса та ше му питал : „Господи, дзе идзеш?“ (Domine, Quo vadis?). Исус одповедал: "Идзем до Риму же би ме знова розопяли" (EO Romam iterum crucifigi). На штред церквочки ше находзи мраморни камень у котрим, по писаню, оцисок Исусових шлідох. Ту тиж приказане и розпяце св. Петра з главу на долу. Знаме же бул осудзени у Риме же би го розопяли. Кажде ше запатра до тих шлідох и як же у тей хвильки и сам чує – Чловец дзе идзеш ? Задумац би ше и як чловец и як християн, насампредз як християн „Domine, Quo vadis?“

Агнетка Балатинац

- Предлужи ше... -

Крипта у базилики св. Марії Велькей

ОТРИМАНИ 23. ФЕСТИВАЛ НОВЕЙ РУСКЕЙ ШПИВАНКИ „РУЖОВА ЗАГРАДКА“

ДЛУГОКА ТРАДИЦИЈА МУЗИЧНЕЙ ТВОРЧОСЦИ РУСНАЦОХ

– Шестри Ана и Гелена Бучково з Вуковару преглашени за најлепши интерпретаторки

З а Фестивал новей рускей народней шпиванки „Ружова заградка“, котри 3. марта отримани по 23. раз, з правом мож повесц же виполнюе свой смисел: предлужиц драгу рускей шпиванки у народним духу. Отвараючи фестивал директор Радио Нового Саду, Йозеф Клем, медзи иншим гварел: „През тоти роки руска национална засдница постала богатша за вецей як 400 нови шпиванки, цо вшеліак вельки успех котри указуе на вельки креативни потенциал засдници хтора числено не велька.“ Пред числену публику у Студию М Радио Нового Саду виведзени 15 нови композиції хтори шпивали углавним младши шпиваче зоз провадзеньом Велького народного оркестра РТВ Войводины под диригентством Зорана Дракули и студийней вокалней групи. Фестивал директно преношели Радио Нови Сад, Друга програма ТВ Войводины, а могло ше патриц и на Интернету. По думаню фахового жирия, за најлепшу композицију

преглашена шпиванка „Гей дзивочко, гей бетяру“ автора Мирона Сивча за котру текст и аранжман написал Михаел Даждию, а шпивали ю шестра и брат Николая и Алексей Сивчово. Публика своєю гласи дала Сані Полдруги за шпиванку „Червени чижмочки“ чий текст написала Мирослава Даждию. Автор музики и аранжману Мирослав Пап достал награду за најлепши аранжман спонутей шпиванки. За текст шпиванки „Писньо моя“ хтору сама и одшпивала, Мирослава Даждию достала награду за најлепши текст, а автор музики Ондрей Магловски и аранжману Дубравко Исаков. Шестри Ана и Гелена Бучково з Вуковару за виводзене композиції „У нашим валале“ преглашени за најлепши интерпретаторки Фестивала. Ана авторка музики, Гелена тексту, а аранжману Йован Йованович. У ревилянней часци представена музична творчосц Михала Лікара зоз Дюрдьова. Зоз пригодними словами и виводзеньом його шпиванкох указана чещ авторови котри зоз своіма композициями значно участвовал у розвою не лем того Фестивала, але и рускей шпиванки и скарбу. Пред початком Фестивала у голу Студия М отворена вистава Новосадынох Симеона Ра-

Саня Полдруги

мача зоз малонками и його дзивки Лидіи котра ше представела зоз тканима шалами.

Ксения Лікар

МУЗИЧНА ДРАГА АНИ И ГЕЛЕНИ БУЧКОВИХ

В ирастаючи коло оца Юлина, композитора вецей шпиванкох у народним духу, було за обчековац же и його дзивки предлужа по истей драги. Од малючка полюбели музику та закончили Основну музичну школу у Вуковаре, Ана клавир, а Гелена гитару. Здогадаючи ше початкох Ана нам гварела:

– „Перши раз зме ше, шестра и я, 2006. року зявели у Руским Керестуре на фести-

валу рускей култури „Червена ружа“, на змаганю за найкрасши дзивоцки глас зоз шпиванку „Ой, то там на гори дубина“. Идуцого року зме наступели на 17. Фестивалу „Ружова заградка“ зоз писню „Мидзвичата“ котру оцек компоновал, а текст написала його шестра Агнета Папгаргаї.“ Гелени ше удало истого року освоїц перше место за найкрасши дзивоцки глас на „Червеной ружі“ и за памятку достала кошарку червених ружох и стилизовану ладу. З тей нагоди шпивала „Ище нешка“, котру дараз свашки шпивали пайташки кед ше одавала, а научела ю нина Генка Бикийова зоз Миклошевцох. По думаню фахового жирия 2008. року за најлепшу композицију у народним духу на „Червеной ружі“ преглашена „Шипшина тарчина“ у їх виводзенью. Ана и Гелена постали стаемни учашніки „Ружовой заградки“, а шпиванки „Незабутка“, „Кед сом ишла“, „Червена ружичка“, „Там при Дунаю“ „Лебеди“, „У нашим валале“ часто мож чуц у програми по руски Радио Нового Саду. За шпиванку „У нашим валале“ фахови жири им додзелел награду за најлепши интерпретаторки, цо вшеліак успех за млади дзивки котри здружели моци та Ана написала музику, а Гелена ше перши раз зявела як

автор тексту. О тим Гелена гварела:

– „Ана перше написала музику, але хибел нам текст. Кажди дзень грала тоту мелодију та ми уж „допила“, а вец ми нараз на розум пришол текст. З даякими меншими виправками, на концу зме ше зложели же то будзе одвитовац и так настала шпиванка. Видзело ше нам же на тот способ добре сотрудзуеме, а випатра же ше то попачело и фаховому жирию Фестивала.“

Попри шпивания на фестивалох шестри Бучково шпивали у женскей шпивачкей групи КУДа „Яким Говля“ зоз Миклошевцох котру Ана и водзи. Участвовали у роботі танечней секції того дружва зоз котру мали числени наступи у жеми и иноземстве. Паметаю и знімания за два телевизийни емисії „Широки план“ РТВ Войводины и „Русини з Горніци“ Горватскей телевизії.

Ана любі компоновац шпиванки у народним духу и за дзечи, та спомнеме даскельо: „Не рихтай мамо“, „Лебеди“, „У нашим валале“ „Ташенька“... Награда на „Ружовой заградки“ потвердзене їх успишной роботи, а наздваме ше же и надалей можеме обчековац приемни несподзивания зоз музичней роботні шестрох Бучкових.

Ксения Лікар

Гелена и Ана Бучко

TAJNE UKRAJINSKIH PISANICA

Poznato je da pisanice iz Ukrajine spadaju među najkreativnije rukotvorine na svijetu i ta kultura ukrašavanja jaja kao simbola korištenog još u drevnim vremenima već je stoljećima važan dio ukrajinskog identiteta. Jaje nas vraća u razdoblje drevnih kozmoloških mitova kada su iz njega rađana božanska bića, svemoguća heroji ili tajanstvene energije. Jaje također ima istaknuto mjesto u bajkama, legendama i ritualima, a jednim od sličnih obreda u Ukrajini smatra se ukrašavanje jaja pred najveći kršćanski blagdan Uskrs. Tada se gotovo u svim kršćanskim zemljama ukrašavaju uskršnja jaja ili pisanice. Uređuju se raznovrsnim oslikavanjem, obljepjivanjem komadića različitih vrsta materijala ili omotavanjem različitih vrsta i boja niti. Neke jaja su napravljena od kamena, metala, drveta ili drugih materijala te su često ukrašena svjetlucavim ukrasima, perlama, dragim kamenjem i sličnim materijalima.

Možda najpopularniji način ukrašavanja uskršnjih jaja je oslikavanje, a ono u većini slučajeva nije posve samovoljno kako se to često misli već postoje stari obrasci čija simbolika sadrži elemente mističnog predkršćanskog razdoblja. Radi tih su obrazaca ukrajinske pisanice prepoznatljive u cijelom svijetu te su postale zaštitni znak ukrajinske kulture. Ukrajinska pisanica je svojevrsna slika povijesti ukrajinskog kraja, one se često prikupljaju u različite kolekcije, na njima se ponekad proučavaju antički uzorci te se istražuju promjene stvarane kroz stoljeća u različitim krajevima pod različitim prirodnim i neprirodnim utjecajima. Uz sve navedeno, ukrajinska pisanica je prelijepog punog izgleda, često su prisutne na naslovnica knjiga i časopisa te su jako popularni suveniri koji se iz Ukrajine iznose širom svijeta. Neke su pisanice rađene na poprilično zahtjevan način i uporabom vrlo rijetkih tehnika.

O ukrajinskoj pisanici napisane su brojne priče, postoje različite legende o podrijetlu pisanice, a

jedna od njih smještena je u vrijeme dok je Djeвица Marija rađala svog sina Isusa prilikom čega je kokoš u neposrednoj blizini snijela jaje s predivnim crvenim pjegama. Jaje je zatim postalo snažnim simbolom kršćanskog preporoda te se simbolično počelo ukrašavati i darivati pred Uskrs. Druga legenda kaže da je Marija obojila jaja različitim bojama kako bi ih dala Isusu da se njima igra umjesto igračkama kojih je u to vrijeme nedostajalo. Još jedna legenda iz istog razdoblja tumači kako je Marija Magdalena predala različito ukrašena jaja rimskom caru Tiberiusu pritom govoreći Krist uskrnu!, nakon čega je objasnila poredbu ljepote raznolikosti života i raznolikog ukrašavanja jaja.

Ukrajinska pisanica je povezana s kršćanskom tradicijom preko tisuću godina, ali to je tek malen dio njezine povijesti koja je puno duža. Prilikom arheoloških istraživanja Černjahivske i Ternopiljske kulture na prostoru Huculščine i Pokuttje ustanovljeno je da ukrajinska pisanica ima vlastito podrijetlo starije tisuća godina. Neki od tipičnih simbola korištenih pri uređivanju jaja su bili svastika, krug s točkom u sredini koji simbolizira sunce, kvadrat i romb s točkom u sredini koji simboliziraju zasijano polje, zatim simboli vode i vatre (danas simboliziraju beskonačnost) za koje neki stručnjaci smatraju da su izvorni čimbenici postepenog stvaranja ukrajinske plavo-žute simbolike; tu je i trozubac (trizub) kao simbol života te stilizirani ženski lik kao simbol žene u porodu (ujedno žene zaštitnice). Slični simboli pojavljuju se i u drugim kulturama svijeta. Također se isti simboli pojavljuju među obrascima bogatog ukrajinskog veza te obrascima koji se koriste za uređenje posuda od glinenih i drugih materijala. Ovi simboli u svakom slučaju odražavaju bogato mistično iskustvo ukrajinskog naroda i prastaro razumijevanje najvažnijih fenomena života. Prema tome, ukrajinska pisanica svakako je odraz antičke tradicije, filozofije života, kalendara i molitve.

Kršćanski običaji povezani s Us-

krskom, u Ukrajini su svakako među najljepšima. Postoji mnogo rituala povezanih s pisanicom. Prvi uskršnji obrok počinje s uskršnjim jajetom. Glava obitelji izabire najljepše ukrašenu pisanicu, nakon čega razbije njezin vrh i ukloni ljusku. Zatim jaje izreže na četiri jednaka dijela koja se podijele redom od najstarijeg pa do najmlađeg člana obitelji, često kružeći oko stola i dijeleći čestitajuća tri poljubca pritom govoreći »Hristos voskrese« (Krist uskrnu!). Ljuska posvećenih jaja ponekad se baca u kokošinjac jer se vjeruje da će to potaknuti kokoši da polože još više jaja sljedeći put. Također se ljuska baca i u polja jer se vjeruje da će osigurati dobru žetvu.

Uzorci kojima su ukrašene ukrajinske pisanice često sadrže kodificirane želje za bogatom žetvom, dobrim zdravljem i općim osjećajem dobra u čovjeka. Pisanice se često drže blizu peći kako bi svo eventualno zlo u kući otjeralo vatrom i dimom kroz dimnjak. Ponekad se pisanice stavljaju uz ikone, nekada su se na njima ispisivale ljubavne poruke među mladima, a postojala su i uvjerenja u njihovu negativnu energiju pa se njima stvarao urok prema ljudima izazivajući pritom slabost ili čak smrt. Pisanice su svakako bile bogat dio duhovnog života Ukrajinaca.

Na putu prema ukrajinskim Karpatima smjestio se huculski grad Kolomija. Ondje se često održavaju različiti festivali povezani s karpatskom kulturom i običajima u Ukrajini, izlažu se različiti ukrasni i praktični predmeti na gradskim sajmovima, a posebnu pažnju privlači gradski Muzej pisanica. Ovaj muzej ima kolekciju veću od 10 tisuća primjeraka pisanica iz cijele Ukrajine i stranih zemalja što ga čini jedinstvenim u Ukrajini. Dio pisanica za ovaj se muzej počelo prikupljati tijekom 1950.-ih, a neke potječu iz 19. stoljeća. Prve kolekcije tih pisanica bile su izložene u staroj Crkvi Blagovijesti sagrađenoj u 16. stoljeću. Nakon izgradnje novog muzeja u 2000. godini, svečano otvaranje održalo se na drugom Huculskom folklorom festivalu u Kolomiji.

Umjetnica Sofijka Zjelic ukrašava pisanice

Jedna od muzejskih istraživačica Marija Boledzjuk, još je 1972. otkrila na koji način očuvati izgled i svježinu pisanica na duže vrijeme. S obzirom da se pisanica s neispravnim sadržajem može očuvati svega nekoliko mjeseci, Marija je koristeći drevne metode produžila taj period očuvanja i do dvije godine. Jedna od metoda sastoji se u tome da se pisanica pažljivo izreže na dva dijela, nakon čega se sadržaj isprazni. Preciznim postupkom samo malen zanemariv dio pisanice je oštećen. Boledzjuk je također izumila metodu čišćenja pisanice lomljenjem dijela ljuske uz pomoć posebne metalne igle kojom se organski sadržaj izvuče van, a ljuska se iznutra očisti i dezinficira. U isto vrijeme ljuska se iznutra oblaže papirom, nakon čega su svi dijelovi sklopljeni u jedinstvenu cjelinu. Korištenjem ove metode pisanice ostanu očuvane i svježeg izgleda na neodređeno vrijeme.

Proteklih desetljeća metode ukrašavanja i očuvanja pisanica prošle su mnoge promjene. Mnoge pisanice više ne sadrže drevnu simboliku već predstavljaju jednu posve novu kreaciju inovativnih ukrajinskih umjetnika, a antička tradicija oslikavanja pisanica prema obrascima drevne simbolike uglavnom se očuvala u ruralnim krajevima zemlje. U posljednje vrijeme također se povećao broj specijaliziranih stručnjaka koji analiziraju filozofiju bogatog ukrašavanja pisanica u Ukrajini.

Sergej Burda

МЕМОАРИ – ЗДОГАДОВАНЯ НА ЄДЕН ЧАС И ЛЮДЗОХ У ПЕТРОВЦОХ

ДЮРА ДУДАШ – СЕМАНОВ (1926–1998)

У Сирачу зме ше дакус одпочинули, а потим зме цалу ноц путовали и сцигли коло штири годзин рано. Такой сом бул одредзени на стражу, але лем едну годзину бо зме були барз вистати. Спал сом лем годзну кед ме у шейсц zobудзели на положай при валалу Доляни. Бул сом на правим боку такой на драги и коло мне бул ридки лешик, а з лівого боку на грунку було древо, дзе були мой десетар и други чети. У Долянох були усташе, а у Дарувару боло немецкого войска, а то шицко поблізко, бо по Доляни не було ані два километри. Од шейсцох рано по два пополадню ані есц, ані пиц. Коло двох пополадню наишла една жена по драги и я ю застановел. Гварел сом ей же не може до Долянох, а вона почала плакац же ма штверо дзеци и же муши гу нїм. Послал сом ю гу десетарови и вон ю пушел. То випатра була шпионка ледо Швабица, бо у Долянох гварела усташом нашо положай и уж коло штирох почали штреляц зоз турні по нас. Ми ше дакус поцагли и не могли нам нїч. Не могли зме добиц ані змену: коло осем годзин, кед слунко уж було на шеданю, надлецел немецки авион и почал штреляц по нас. Ми ше поцагли до лешика. Авион нас три раз облещовал штреляюци по нас. Понеже Сирач за брегом, моя бригада ані не видзела, ані не чула авион и праве вечерали и стали у строю за змену и за спане, кед авион нараз вилещел споза брега. Официре мали обашка кухню и не були ту, но хтошка ше знашол и скричал же би шицки полегали на жем. Авион перши раз не збачел, але кед прешол, борци почали сцекац и теди их збачел и руцел даскельо мали бомби. Теди една бомба спадла пред едну групу у котрей бул Йовген Семанов, еден делегат зоз Сримских Лазох и една товаришка котра нам принесла на-збераного едзєня. Йовген погинул на месце, цали бул подзиравени. Слика цо мал у лївей горней кишенки були шицки

подзиравени, а мал и штераец пейц тисячи куни котри комесар вжал. Делегат бул ранени до ноги хтору му одрезали, но жиє ише и нешка. Товаришка була ранена до бруха и умарла о два дні.

Вечал на дзевец годзин пришла ми змена, Михал Бандурик, и гварел ми ше Йовген погинул. На врацаню до бази стретнул сом наших и видзел же ноша Йовгена и гваря ми «То є твой Дудаш». Питал сом ше десетарови же чи ме пуши же бим поховал Йовгена. Пушел ме и пошли зме на теметов. Гроб му бул викопани, але лем по колена. Гварел сом же бизовно приду по Йовгена док преїдзе война и же го однешу до Петровцох. Комесар ми розказал най Йовгена зобум бо мал нови англійски ципели, та най их я обуем, же би ме вецей не видзел босого. Йовгена зме положили на голу жем, нїч под главу, мал шаторске кридло котре було барз подзиравене од бомби, з нїм сом го од горе закрил и загарли зме го лем ровно. Я ше понаглял написац Йовгеновим дому же є поховни у трецим шоре, а у штвартим гробе. Потим зме пошли спац.

На три годзин рано zobудзели мне, мойого митралезца и ише єдного, та зме пошли на положай на верх брега. Ишли зме преїг теметова, коло Йовгенового гробу хтори уж бул крашне оправени, а мал и крижик. Вишли зме на верх брега и змесцели зме ше под едну вельку яблоню. Коло шейсцох рано знова надишол авион але не штрелял. Ту зме остали до поладня, а вец зме пошли на полудзенок. Ютрєдзєнь, кед зме ишли поцагнуц едну нашу чету на други бок Сирачу, заш були нас троме и дас три километри од валалу надишло хованє, ховали тоту товаришку котра була ранена з Йовгеном. Вона була зоз суседного валалу и праве теди надлецел авион. Покойну зохабели на драги, а хованє посцекало под три вельки орехи котри були блїзко. Хованє не було вельке,

дас петнац особи и православни паноцец.

Накеди сом достал дакус часу, такой сом написал дому же цо з Йовгеном. Написал сом и Йовгеновим дому и Феброни Данковой, написал сом шицко так як було и опширно, а Феброни сом написал лем же Йовген погинул, бо вони були родзина. Теренци котри ношели партизанску пошту шицко прешмаргали, так же у Петровцох нїч не могли дознац, зрозумели лем того же з Йовгеном цошка недобре. Мойо писма достали, але не могли нїч пречитац.

Ми предлужели далєй по Папуку. Цали час зме доставали нових борцох. Михал, Данил и я остали ише дас два тижні ведно, а вец ше я барз похорел, барз сом пожовкнул и ослабнул. Пошол сом на «лікарску», а дохтор ме послал до шпиталю «Папук два». Були нас троме у кочу, а крави цагали коч. У єдним вельким леше була една велька барака направена зоз дескох и у ней дешчани посцєлі на поверх. Дохтор нас приял и положел нас спац. Рано нас препатрел и почал нас лічиц. Ту було вельо ранєтих. Мне виберал лем крєв на скло и так ме препатрал през три дні и гварел ми же ми пренашол жовтачку, а цо написал до документу не знам, лем ме врацел назад до бригади. У тим партизанским шпиталю не видзел сом нїяки инструменти. Док сом ше врацал назад до бригади, стретнул сом Михала бо и його водзєли до того истого шпиталю, бо мал чарни пиршок на ноги. Пошол сом до бригадней амбуланти и там ме затримали, бо наша бригада ишла на ошлєбодзєне Београду. У Орлявцу за шицких за котрих не були бизовни же су насправди хори, була основана комсия котра их препатрала, а вец врацала назад, кажєдого до його єдинки. Наша єдинка пошла преїг Славонского Кобашу до Босней и отамль за Београд. Нас пейцох послали без оружия до Пуча. Путовали зме вноци на гайзи-

бану Чукс, узки глайз Гутманов: диждж падал цалу ноц, а ми у отворених вагонох змюкли попреїга. Кед зме зишли, я препознал дражки кадзи нас водзєли до партизанпх.

Ишол сом напредок кед зме дошли до валалу. Гварел сом же би перши двоє вошли до першей хижи, двоє до другей, а я до трецей. То була ошлєбодзєна трєритория и була полна нашого войска. Кед сом вошол до тей хижи, питал сом ше же хто ту командир. Чловек зоз цмоти ше ми пита же хто я, а я му одбрушел же не важне, але най перше запалї шветло. Кед запалел лампу, гварел ми «Pa ti si Seman, odmah sam te roznao po glasu!» Бул то Исо Богич, Серб зоз Петровцох. Єсц цом не достал, але ме положел спац на патос коло пеца, так сом преспал до рана и осушел сом ше. Рано сом пошол на «преходну кухню» и наєдол сом ше, а вец ме Исо одвед гу командантови. Командант опатрел мойо папери и питал ше же одкадз сом. Гварел сом му же сом зоз Петровцох, а вон ми одповед же ме дому не може пушиц бо Петровци ише не ошлєбодзєни, але най идзєм на регистратуру. Исо ме там одвед, а там сом нашол Емила Дїтка и Хуца шнайдера. На регистратури бул єден поручник, добри чловек и пита ше ми же цо да роби зо мну, бо прешлей ноци достал два тисячи домобранох, придали ше и не ма ані зоз нїма дзе. Я му гварим же би я найвоеллє дому. Уж сом и без кошулі и без гачох и кед бим могол дому, було би найлєпше. Нїч ми не гварел, але ми дал обяву за Петровци и послал ме на подпис гу командантови. Зоз страхом сом ишол гу командантови же цо пове, но тот вжал обяву, нїч не читал але лем подписал. Вишол сом вонка и не знам цо далєй робиц. Тоти троме Петровчане ме чекаю же би видзєли цо будзє. На обяви писало же ме пушаю на два мешацї дому и ише дзєшєц дні на драгу. Такой сом предлужел дому.

Фамелия Дудаш

Сам сом рушел дому. Дращи и салаши драгом були ми познати. На єдним салашу сом ше барз злекол, наишол сом на осем домобранох як ше картаю. Застиднул сом ше од страху. Цо тераз? Я без оружия. Зверху брадла слами озвал ше партизан котри их чувал и водзел до партизанох. Вон ми гварел же бим пошол на тот и тот салаш, там приходза курире котри ноша партизанску пошту з Боботи та сом годзен пойсц зоз німа. Кед сом там сцигол, курире преве брали пошту, а єдна цивилька збачела же не мам кошулю, та ми дала белаву маїцу.

Рушели ми на драгу през леси. Курире мали ловарски пушки и тримали их на «готовс», а я им бул на лівим боку, так же цивии були упарти на мнє, бо зме ишли нас троме єден коло другого, а не єден за другим. Як да ми дахто гварел, я нараз прешол на прави бок и лем зме дакус далєй прешли, кед єдна пушка нараз штрелї. Кед бим не прешол нараз на прави бок, забила би ме на месце. Ноц ше спушовала и дижджик попадовал. Тераз зме ше мущели розисц, вони пошли на лїво, а я просто коло бегелю. Наказовали ми же бим нїяк не пошол на прави бок бегелю бо пойдзем до усташкого валалу. Мам исц лем по правим боку и вец пойдзем там дзе треба. Ноц цма, а я вистати и нїгдзе нїкого. Нездобачки сом прешол преїг мосцика на лїви вок бегелю и прешол сом коло сто метери, а вец як да ми

дахто гварел «врац ше». Врацел сом ше и було ми яснє же сом пошол по опасней драги. Шеднул сом и дакус одпочинул, а вец сом рушел по лівим боку далєй и чул сом у цмоти же дзешка пси брешу. Рушел сом ше по гласу псох и неодлуга збачим шветло. Бул то якиш валал, але яки? Було уж коло дзешец годзин вечар и пред першу хижу шедза двої стари людзе. Питам ше же яки то валал и дзе бим могол найсц партизанского председателя. Вони ми гварели же то валал Коритна, а партизански председатель у карчми. Лем най идзем ровно та найдзем карчму. Так и було. У карчми було досц людзох и нашол сом председателя. Пречита вон мойо папери и гвари єдному най ме одведзе до єдного кулака коло општини и там най ми даю єсц и ноцник. Людзе ме прияли, дали ми єсц, але ми гваря же би було вельо лепше кед бим пошол спац до општинской сеняри, а там єст досц шена, а вноци би могли надисц усташе зоз сушешного валалу, та их шицких позабиваю кед ме найдю у нїх, а рано най заш придзем, заш ми даю єсц. Пошол сом до сеняри, уцагнул сом ше до шена и заспал. Кед раз пришол єден человек, зобудзел ме и пита ше же чи мам оружие. Не мал сом нїч, но вон ми розказал же бим пошол з нїм. Водзел ме озда и єден километр и нїч зме не бешедовали. Пушку не мал, а за пиштоль не знам. Питам ше я йому же дзе ме то вон водзи? Вон

запалел батерию, пречитал мою обяву, а вец ми гварел же бим пошол назад спац. Рано кед швитло заш сом пошол до тах людзох, заш ми дали єсц и погаторели ми кадзи мам исц. Брещки ми були кус познати, але сом надишол на єдного теренца котри ми гварел же ме вони пополадню одведу до Лудвинцох. Одведол ме єден человек до валалу и до председателя. Уж була ноц, але ми дали єсц и положили ме спац на посцелку коло пеца. Такой сом заспал.

Вноци ме зобудзели двоє у шапкох зоз шилтами и кед сом их збачел не було ми шицко єдно, бо сом по шапкох думал же то Шваби, медзтим то були двоє железничаре. Но я то не могол такой видзиц и розумц, бо ми швицели зоз батарейским лимпами до оч. И вони ту остали преспац, а рано кезде по своєй драги, я за Срим, а вони горе. Сцигол сом уж до Пачетину, явел сом ше председателюви и ту сом нашол єдного дїда и єдну дзивку котри ношели якишик материал до Голубинцох. Розказали єдному человеку, котри бул без ноги, мал лем древену, же би прагал конї до коча и нас вожел. Вожел нас преїг гайзибанской драги до Бршадину, але зме у леше коло гайзибанской драги нараз наишли на войско, я вискочел з коча на єден бок, а дїдо на други и почали зме сцекац до леса. Газда без ноги обрацел коч и сцекац на други бок, медзитим войско

лем патрело за нами, але не штреляло. Дакус познейше зме ше врацели на исте место одкадз зме почали сцекац и войска вецей не було. Теренац вжал видли на хрибет, я вжал косир за жац конопу, а дїдо зоз Голубинцох шерп. Так зме прешли преїг гайзибанской драги и сцигли до Бршадину и ту зме ше розишли. Я рушел преїг Маринцох до Петровцох. Уж сом напредок думал же ше скриєм до нашей винїци котра була з того боку Маринцох и причекам док не спадне ноц. Кед нараз бежа конї з кочом. Думал сом же то даяки Маринчань облечени у морнарской маїци. Єден конь бул били, а други жерав. Бул то Данил Ильков и препознал ме ище з далека. Цо знал Данил, знала и його жена, а з тим такой и пол валала. Такой сом побановал, но иншак уж не моголо буц. Кед я до нашей винїци, а у винїци моя мац, брат Владо и шефра Юлка, пришли наоберац грозна. Юлка праве волала мацер кед я зашпивал:

«Kad brigada preko Save
krene,

Širi ruke, evo majko mene.
Evo mene iz daleka svijeta,
Izgrađena novoga čovjeka!»

Ми теди так шпивали у партизанох, та сом и тераз так зашпвал. Мац гварела:

– Пале дзе баба Ката пришла овци чувац, а як ище шпива!
– Кед ше мац випросцела, я уж бул при ней. Вона ше перше злекла, а вец гварела:

– Дюро, ти сцекол зоз партизанох. Кед ши сцекол та гупор, бо кед це партизанє влапя та це забию!

Указал сом єй обяву, а там писало же идзем дому на хороване. Змирела ше и такой зме рушели дому. Владо и я ношели кошар з грозном, а мац и Юлка кошарки. Барз сом не мал дзеку през дзень войсц до валалу, бо було лем пол штири пополадню, но мац ше не могола стримац. Ишли зме през Цирбову улїчку и попод загради, но уж пол валала знало же идзем дому. То я бул перши котри ше зоз партизанох и з бригади врацел дому.

О. Яким Дудаш

- Предлужи ше... -

РОЗГВАРКА ЗОЗ ВИТОМИРОМ САБАДОШОМ ЗОЗ МИКЛОШЕВЦОХ НАЙЧЕЖШИ РОКИ ЗА ПАРАСТОХ

Од вчасней младосци Витомир Сабадош зоз Миклошевцох робел и помагал свойому оцови Владови коло обрабня жеми, а так предлужел и кед засновал фамелию. Нешка тот 48рочни параст обрабля 200 гектари жеми, од чого 60 гектари власней, а друге под аренду. Бешедовали зме зоз Витомиром о тогорочней роботы и о тим цо планує за идуцу яр.

– Одкеди сом параст не паметам подлейши рок од 2012. – гварел на початку бешеди Витомир. – Думам же таки упечатки маю и други продукувателе бо суша шицким направела барз вельки утрати. Прешлого року сом пошал цукрову цвickлу на 40 гектарох, а урожай бул 35 до 40 тони по гектаре. Жито було зашате на 60 гектарох зоз просековим урожайом 5–6 тони по гектаре. Кукурица и соя були зашати на по 50 гектари, з тим же перша культура мала урожай од 3,5 тони по гектаре док соя цалком подруцела и зродзело лем 1 тона по гектаре.

Кому предаваш свойо продукти и як ши задовольни зоз одкупом?

– По тераз не було проблеми зоз одкупом бо шицки количества цукровой цвickли були законтрачени зоз жупаньску Цукрарню и можем повесц же вше виплацели на час. Кукурицу и сою одкупює підприємство “Цезаря” зоз Нисмцох и тиж так ту не було почужкосци. Жито одкупели загребски “Агрокор” и Житни терминали – „Амеропа” зоз Солину при Сплиту.

Вито и Михаел Сабадошово

Удало ци ше окончиц шицки роботы коло шатви ?

– З оглядом же мам мощни и сучасни машини за обрабня жеми, ешенська шатва поробена без ораня пре окремени условия суши. Шицко сом поробел и зашал жито на 80 гектари.

Цо ши поробел на яр?

– Даскельо роки сом шал цукрову цвickлу, але недавно сом предал комбайну за виберанє и не думам ю вещей шац. Тота культура гледа вельо роботы, як ручней так и зоз машинами, та сом зашал кукурицу, сою и слунечник. Же би ше обробело така поверхносц нужне мац и добри машини.

– Остатніх рокох вельо сом уложел до механизациі котру сом углавним купел на кредит. Мам два нови трактори “Ню Голанд” од 100 и 285 КС

и єден “Дайц Фар” трактор од 135 КС. Тиж так ту и приключни машини шатвопририхтовач ширини 9 метери, чежка дерляча роботного заберања 5 метери и шеячка за жито 4 метери. Зоз сучасну шприцальку “Амазона” до хторей станє 3500 литри води и залапи 18 метери ширини рочне ше опирска преїг 1000 гектари поверхносци. Хто окрем тебе ище участвує у роботы?

“Мам приявене Фамелийне польоділске газдовство хторе у системи ПДВа, так же шицки административни роботы кончи супруга Ясна. Синове, Михаел (14) и Патрик (8) вше дзечне помагаю и иду зо мну на польо, але мам и двох стаємних роботнікох. Звонко роби уж 8 роки и Горан ту од залоньским. Вони приявени, плацене им здрав-

ствене осигуранє и так да-лей...”

Витомир уж даскельо роки сотрудзує зоз нашеньским хижамы “КВВС” и „Пионир” и у сотрудніцтве зоз їх фаховцями вешені організує „Дні поля кукурици”.

– Прешлей яри сом на оглядним польо зашал 10 нови файти кукурици „Пионир” и 12 файти КВВС. Кельо ше ми видзи „Пионирово” файти ше указали одпорнейши на сушу, а просекови урожай бул 3 до 4 тони по гектаре – гварел Витомир.

И попри невивидного року польоділци ше наздаваю лепшому року и же би ше им уложени труд врацел у полней мири. Природа нам по-нука, природа нам дава, а на остатку як будзе, увидзиме.

Ксения Лікар

ДЗЕ ШЕ ДАКЕДИ МОГОЛ КУПИЦ НАЙСМАЧНЕЙШИ СЛАДОЛЯД?

Року 1916. з валалу Био-чич при Книну до Вуковару приселел теди 15-рочни Яков Неґич и такой почал робити як помоцни роботнік у тедишнім готелу „Гранд“. Порядни госц готела бул якиш пан Срето, котри тримал посластичарню точно преїг драги дзе ше нешка находзи вуковарска филияла „Кроация осигураня“ зоз Заґребу. Пан Срето замерковав же Яков барз вредни и схопни млади челеднік и прето го поволал же би у нього виучел посластичарске ремесло, цо тот и прилапел. Понеже Срето барз любел млади и красни жени, а не колачи, сладоляд и гоч яку роботу, та водне и вноци непрерывно бежал за сукнями, вец пошвидко бригу о сластичарні цалком препуцел младому Яковови, а даскельо роки познейше, кед Яков уж виучел ремесло, исту му и предал.

Року 1935. Яков Неґич, тераз уж як свой ґазда, купел у Штросмаеровей улічки, при мосце на лівим побережю рики Вуки, на тkv. уходних дзверох до Нового Вуковару, стару хижочку од Бошка Пауновича за тедишні 50.000 динари. Лем рок познейше дал вибудовац хижу на єден поверх, проєктант бул инж. Фунтак, котра го коштала 230.000 тедишні динари. У прижему хизи находзели ше три локалі, думам, а у єдним з нїх Недич отворел посластичарню, котра насампредз була позната по тkv. „америцкому корнету“, але и по барз добрей лимунади, як и по колацох ишлерицох. Рецепт за „америцки“ сла-

доляд Яков достал од пайташа Кристи, посластичара з Осиеку, а Кристо твердзел же рецепт особне принесол з Канади. Понеже теди ище не було змаржляки, за сладоляд ше хасновал ляд котри под час жими зрубани на рики Вуки, або индзей. Яков Неґич погинул под час Другей шветовой войны, а роботу после войны превжала супруга Олга, потим старши син и його супруга, а по початок Отечественей войны посластичарню водзела їх дзивка Смилька. Понеже ше посластичарня находзела у найузьжим штрעדку городу, на тkv. корзу, вец там вично була гужва и вше ше чекало на шлебодни карсцель. Под час мойого дзединства там сом под час лета каждей стреди и соботи, после успишней тарговини на вуковарским пияцу, з мацєру або оцом обовязково ишол на сладоляд. Познейше, як леґинь, там сом водзел мойо симпатіи на сладоляд, лимунаду або на колачи. Надпоминам же теди ище не було нешкайших кафичох, та ше млади зиходзели на танцох, у посластичарных и у кину.

Посластичарня Якова Неґича була лем єдна з числених посластичарных у Вуковаре, а шицки вони остали запаметани по презвискох своїх власнікох и волали ше Ракичич, Дябир, Частек, Дюрица, Ганифа... Медзи Першу и Другу шветову войну найпознатшу сластичарню у Вуковаре тримала фамелия Ракичич, а находзела ше на нешкайшей Площи Републики Горватскей, на правим побережю рики

Вуки, а посластичарня фамелиї Дябир була на углу Штросмаеровей улічки. Надалей, посластичарня фамелиї Частек перше ше находзела под сводами, у нешкайшей Улічки др Франі Тудьмана, а потим у улічки у напярме тkv. „Бетярского крижа“ и була позната по колацох, насампредз „шаум-пирамидох“ и дробних колачицох котри вони пекли пред Вельку ноцу и Крачуном, як и по тkv. „цариградскей алви“. Найчастейши госци були школярки и школяре ґимназиї, котри там приходзели на колачи и турску кафу (було дошлебодзене запаліц и цигаретлу!), але насампредз прето же би ше там нашли зоз свою симпатию. Посластичарня фамелиї Дюрица перше ше находзела преїг драги Роботніцкого дома, на месце дзе ше нешка находзи вуковарска филияла Привредней банки Заґреб, а потим у улічки Николи Тесли. Там ше ніби пило найквалитетнейши „шабесо“ и „крахер“, єдло найсмачнейши колачи, насампредз „баклави“ и „тулумби“. Посластичарня пані Ганифи перше ше находзела на месту нешкайшей Робней хизи, при апотеки др Вери Сремац, а познейше на крижней драги нешкайших улічкох Алойзия Степинца и др Антуна Бауера. Там ше на кафи и колацох зиходзела тkv. штредна ґенерація житељох Вуковару, як и вилетніки хтори ишли на Адицу. Тота посластичарня була позната по яблукох у цукру и дробних колачицох. Шейдзешатих рокох ХХ вику зявели ше два нови посластичарні и думам же то було

перши раз же не ношели назву по мену або презвиску своїх власнікох. Перша ше волала „Ядран“, котру тримали якиш Албанци, а котра ше находзела у Прерадовичовой улічки и до котрей найчастейше ходзели школярки и школяре Текстильной школи хтори ишли на праксу до „Вутексу“, але и младши роботніки „Вутексу“. Як леґинь там сом ше зиходзел з єдну симпатичну дзивку, Українку, котра жила на тkv. петровскей драги, але котра ніби мала строгого оца и не шмела ше любовац предалеко од своего дому, а поготов у цмоти вуковарских улічкох! Тота посластичарня остала ми у красней памятки, гоч по нічим не була окремна, але я теди бул млади и полни идеалох и шицко ми було добре. Друга посластичарня волала ше „Пеликан“ и находзела ше у Улічки Йосипа Краша, односно на крижней драги нешкайших улічкох Европскей униї и Ватрослава Лисинского, або преїг драги Пауновичовой каплічки, на месту дакедишней карчми „Чисти воздух“. У посластичарні „Пеликан“, котру тримали якиш Босанци, могло ше вициц барз добра турска кафа, попри котрей ше обовязково доставал и тkv. „рахат-локум“ зоз смаком майскей ружи. Посластичарні „Ядран“ и „Пеликан“ паметам и по нїзких ценох сладоляду, колацох и кафи, голем кед их поровнуем зоз ценами у нешкайших заґребских посластичарных. Дакеди було – нешка ше спомина!

Яким Пушкаш

РЕЦЕПТИ

КАПУЦАНІКИ

Цесто за кашуцаніки ма буц як цесто на хлеб. На єдно цесточко идзе єдна мала гарсц муки, заґнеце ше з кус води, або з тоту воду у котрей розпуцени квас (не муши ше з квасом) и посолі. Цесточко ше розганя до гурбини як палец и на верх покладзе фил з капусти: на єдно цесточко єдна мала гарсц квашеной капусти ше висциска, на дробно пошека

и розмиша з надробно пошекану и на олею попражену цибулю. Цесточко ше позбера як зайдочку и знова розожене так же капуца нука. Ценше розогнати капуцанік будзе хрупкацейши, грубши будзе мегчейши.

Капуцаніки найлепше пециц у руским пецу на пециску, але мож и у рерни на тепши, або без масци на спеціалней сучасней палачинкарні на котрей

не пригорює (тефлон), а можу ше и пражиц на олею та почервеня.

Прави капуцаніки, кед ше их вине з пеца, посклада ше єден на други до даякей судзини и прикриє з ручніком же би ше упарели и одмекли. Таки одмекнути, а ище цепли, масци ше з олейом, знова склада и поскладани виноши на стол.

Марияна Джуджар

РОМАНСА НА ОДДЗЕЛЕНЮ ЧОКОЛАДОХ

Понеже сом самец не можем ше дочекац же би пришол викенд, насампредз прето же бим ше дакус подрузел зоз своїма пайташами. Так каждого викенду идзем з німа на риби або на даяке спортске змагане, картаме ше або бавиме шах, одходзиме на подаєдно пиво до першого кафичу и подобне.

Але, у остатні час почало ше цошка чудне случовац. Наволам я так штварток вечар пайташа Дюру, як и звичайно пред викендом, же бим ше прешвечел чи шицко порихтал за наш ютрейши одход на риби, медзитим...

– Барз ми жаль, пайташ, але ютре ніяким концом не можем исц на риби, прето же сом обецал супруги же ведно пойдзем до „шопингу“, до єдней новоотвореной робней хижи! – гварел вон.

– Але, ти не любиш ходзиц по дутянох, голем ши потераз так бешедовал! – не могол сом ше начудовац.

– Нагварела ме супруга! Знаш, додня рано у кафичу тей робней хижи кафа кошта лем 5 куни, потим од 9.30 по 10.30 годзин на оддзеленю хлеба цени зменшани за 50 %, годзину познейше маю вельки зніженя на оддзеленю мяса и месних продуктох, а познейше и на оддзеленю дзе предаваю овоц и шалату, мархву и подобне! – толковал ми вон.

– Ша вец пре даскельо зашпоровани куни пол дня препровадзиш у тей робней хижи?! – не могол сом ше начудовац.

– Ша, знаш, док чекам на тоти койдзєяки зніженя, час препровадзуем на

оддзеленю новинох и попречитуем шицку дньову пресу, бо человек муши буц информовани! – бранел ше пайташ.

Потим сом наволал пайташа Йовгена, котри бул младши одо мне и котри роби у якейшик державней аґенциї, а з котрим сом мал догварку же ютредзень навечар пойдзем опатриц якешик фодбалске змагане. Вон ше позно оженел, та ма мали дзеци и вельо обовязки, а пред жену лем глуми же барз люби фодбал, як и спорт вообщє, а роби ше о тим же вон сцека од домашніх обовязкох.

– Йовгене, пайташу, остава догварка о одходу на гевто фодбалске змагане? – опитал сом ше.

– Не, догварка одпада, прето же ютре на мне шор же бим причувал дзеци, бо супруга перше идзе до фризєрки, а потим и до шивачки! Медзитим, ютре пополадню плануєм одвесц дзеци до робней хижи, на оддзелєне бавискох и бициґлох, та придз там, кед можеш. Док ше дзеци бавя ти и я ше набешедуєме докля нам душа жада! – гварел вон.

Не мал сом вецєй щєсца ані зоз другима пайташами. Михал и його супруга под час викенду виплановали пойсц до робней хижи куповац шмати, бо у цеку сезонске зніженє цєнох, Андри и його супруга перше пойдю до єдней робней хижи купиц нови телевизор, бо якаш акция, а потим нашивя єдну другу робну хижу, прето же там маю зніженя цєнох женских ципєлох. Петро, заш, идзе купиц койдзєяки дробніци до трецєй робней хижи, насампредз прето же опрез робней хижи на соботу коло поладня буду дзелїц печени колбаси и пиво у погарох, а Дєнчи водзи дзеци на „вилєт“ до єдней дзєшатєй робней хижи, насампредз прето же дзеци достаню балони и койдзєяки други дробніци...

На концу сом наволал гдовицу Маґду, котра жиє у моїм сушєдствє, и поволалю на соботу рано на кафу до єдного кафичу.

– Цо ше дотика кафи то може, але

обовязково у кафичу у найблизшеј робней хижи, прето же праве там каждого рана купуєм хлеб и млеко, а тиж так вше вихаснуєм нагоду поопатрац пахнячки и други женски дробніци на оддзеленю козметики – гварела вона.

– Догварєне! Познейше бизме могли пойсц и на оддзелєне чоколадох и вибрац за нас даяку бомбонєру з мандулями – предложєл я.

– То наисцє добри предкклад, складам ше, але я особнє найбаржєй любим чоколади и бомбонєри з лїсковцями! – гварела гдовица Маґда.

– Думам же маю и бомбонєри з вишньовим ликєром, як и з марципаном – гварел я.

– Таку поваланку насправди не можем одбиц! Радуєм ше, сушєд, же ше на соботу предполадньом увидзимє на оддзеленю чоколадох у робней хижи! – гварела з умилним гласом гдовица Маґда.

Яким Пушкаш

ЯК ШЕ ОДКУПЙОВАЛ СТАТОК НА ВАЛАЛЄ

Парастски живот под час осемдзешатих рокох прешлого столїтя мал, поведзме, окремини ритуали. У тедишніх часох параст жил куцик лепше як по теди, а вельо лепше як нешка. У тедишні час зоз валалу раз або и два раз до тижня одходзели камиони зоз викарменим статком. Дзеньдва скорей до валалу було явене же теди и теди придзе камион и кед ше статок (швинї, буяци, ялови крави) приявел на капиталней (кооперация ВИПИКу) шицки гевти хтори записали статок требали го привезц. Швинї ше кладло до кочох, та ше вец зходзело сушедство, пайташе лебо родзина бо то не була гоч яка робота – кус ше поपालенковало и накладзени статок ше одвожел на капитлну. Викармени буяци би ше привязовало за кочи лебо ше их водзело.

Так, добре паметам, у нашого сушеда Михала було седем-осем буяци та порадзене же ше буду водзиц. Як то уж шор, попило ше паленку, та ше рушело. Медзи буяцами

бул и єден „немирни” та, же би пофрантовали, дали го водзиц сушедови Кирилови котри бул уж кус старши человек, а кед себе попил дватри не бриговал ше же чи би могол водзиц буяка чи не.

Но, незнаючи ніч о буяку, сушед рушел напредок, а буяк за нїм. Векшина гевтих цо водзели „мирнейших” буякох мала вельки бриги бо ше статок змухавел и почал наривац же би ше витаргнул и однял, цо ше єдному и удало та го ледво вицагли з ярку. Сушед Кирил помали водзел свойого буяка брундаючи му цошка, а вон крачал за нїм помали и дошол на кантар спокійно же анї раз не зацагнул штранг. И так франтоше, хтори сцели вишмеяц діда Кирила, мали надосц франти сами зоз собу. Ми дзеци, забеговали зме за нїма аж по саму капиталну. Там ше посходзело вельке число людзох хтори уж чекали зоз своїм статком. Дасєден статок бул привязани за кочи, други за древа або подобне. Звичай бул же би камион хтори бул поєднани у

одредзени час вше пожнел, найменей годзину, а можебуц и вецей, та ше през тот час розвивала бешеда. Же би гарла не були сухи зоз кишенкох ше виберала паленка та ше наздравяло.

Кед камион конєчно сцигол, рушало ше зоз мераньом статку и йоко кладзеньом до камионох. Шицко тото досц длуго тирвало, а кед ше конєчно закончело друство уж було барз смиядне, а най не споминам нас дзеци хтори зме швидко ожаднели. Прейг драги була валалска карчма хтору тримал бачи Звонко и шицки котри предали и накладли статок заходзели ровно прейга до карчми, а

за одроснутима обовязково ишли и ми дзеци. Бачи Звонко би за нас вибрал єден стол за хтори бизме пошедали, гоч за велїх старших не було места за шеданє. Достали зме сок и погари и лем можеце задумац як зме ше чувствовали кед зме шедзели за столом як прави одроснути хлопи и випивали пице як прави госци, гоч нам було лем осем–дзевец роки.

Нажаль, тих часох вецей нет. Нешка би ше закупцови не удало назберац полни камон статку за дватри мешаца, а не за єден тидзень. Нет вецей анї бачика Звонка и його карчми, анї тих цо обовязно заходзели попиц дацо же би ше ошвижели кед статок бул накладзени. Кантар на капиталней давно забул як то мерац буяка, а нет анї дзецох котри би бежали и вше ше хпали там дзе их найменей треба, а бизовно би нешкайшим дзецом не було анї кус прицагуюце шеднуц за обични карчмарски стол же би ше попил сок як цо то теди було нам.

Томислав Рац

СПОРТ

СТОЛНИ ТЕНИС

ПЕТРОВЧАЊЕ ТРЕЦИ У ДРУГЕЙ ЛИГІ!

Закончени першенствени змаганя у Другей горватскей лиги – восток за 2012./13. рок. Учасствовали лем штири екипи (?!), а каждая екипа у вкупно штирох кругох одбавела по 12 змаганя. Конечни пласман випатра так: Локомотива Винковци 22 боди (10:2), Вуковар '91 (друга екипа) 19 (7:5), Петровци 18 (6:6) и Амагер Винковци 13 (1:11). За екипу Петровцох у поєдинечней конкуренції бавели: Младен Косанович (12 побиди, 8 пораженя), Горан Стеванович (12:12), Младен Миланович (10:10), Светислав Єрґич (2:0) и Лукич (0:2). Интересантно же за другу екипу Вуковар '91 бавел Петровчань Андрей Мудри и у дзешец одбавених партийох посцигнул штири побиди и дожил шейсц пораженя.

ДРУГА ЕКИПА ПЕТРОВЦОХ ХВИЛЬКОВО ПРЕДОСТАТНЯ У ПЕРШЕЙ ЖУПАНИЙСКОЙ ЛИГІ

У Першей жупанийскей лиги участвую осем екипи, а потераз одбавени 11 кола. Хвилькови пласман екипох випатра так: Вуковар '91 (треца екипа) 21 боди (10:1), Шумаре Винковци 20 (9:2), Гало 192 Винковци 18 (7:4), Опатовци 18 (7:4), Илок 16 (5:6), Горватска екипа Вуковар 15 (4:7), Петровци (друга екипа) 13 (2:9) и Янковци 11 (0:11). У потерашніх 11 одбавених колох за другу екипу Петровцох бавели: Дамир и Мирта Бойко, Миле Миланович и Милан Косанович.

У ДРУГЕЙ ЖУПАНИЙСКОЙ ЛИГІ БАВЯ ДВА ЕКИПИ З МИКЛОШЕВЦОХ И ЄДНА ЕКИПА ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ!

У першенству Другей жупанийскей лиги за 2012./13. рок участвую вкупно седем екипи, а потераз одбавени дзевец некомплетни кола. Хвилькови пласман екипох випатра так: Свинярєвци 16 боди (7:2), Миклошевци 15 (7:1), Опатовац–Ловас 13 (6:1), Петровци (треца екипа) 10 (3:4), Привлака 9 (2:5), Русин Миклошевци 8 (1:6) и Сотин 7 (0:7). За екипу Миклошевцох у потараз седем одбавених змаганьох наступели: Владо Гайдук, Мирослав Пап, Зоран Свалина и Йовґен Гайдук; треца екипа Петровцох бавела у составе: Дени Бурчак, Саша Голик, Игор Туніч - Лукич, Матей Кисеґи и Митро Бойко, а за екипу Миклошевцох потераз наступели: Звонко Голик, Славко Гайдук, Боян Гудак, Матео и Мартино Батакович.

ФОДБАЛ

ЕКИПА ПЕТРОВЦОХ ХВИЛЬКОВО ДРУГА У ТРЕЦЕЙ ЖУПАНИЙСКОЙ ЛИГІ!

Ярня часц першенства у рамикох Трецей жупанийскей лиги ВСЖ – Фодбалски союз Вуковар за 2012./2013. рок почала 7. априла и потераз одбавени пейц кола. Фодбалере Петровцох зазначели штири побиди (Липовача 3:1, Опатовци 2:0, Митница 1:0, Борово 7:1), а єдно змаганє одбавели неришено (Сокол 1:1) и пребили ше на друге место у конкуренції дзешец екипох! Хвилькови пласман випатра так: Дунай Сотин 29 боди (голрозлика 41:21), ПЕТРОВЦИ 28 (38:16), Томповци 28 (39:30), Липовача 27 (46:22), Ловас 27 (36:22), Сокол Берак 24 (29:22), Митница

Вуковар 20 (35:25), Опатовци 7 (22:45), Борово 3 (16:67) и Гайдук Вера 3 (15:47).

ШАХ

ЛІКАРОВА БАВЕЛА НА ТУРНИРУ У ОСИСКУ...

Од 21. по 24. фебруар у Осиску отримани шах турнир „Осиек 2013“. Участвовали 76 бавяче зоз Горватскей и иножемства, а бавело ше седем кола по тkv. швицарскей системи. Победзел горватски велемайстор Зоран Йованович зоз 5.5 боди, а Тамара Лікар з Вуковару освоєла 3 боди и достала награду як найуспишнейша шахистка.

... И НА ШВИДКОЦАГАЮЦИМ ЖЕНКИМ ТУРНИРУ У ВУКОВАРЕ

„Вуковарска голубица“, женски швидкоцагаюци турнир у шаху, отримани 4. мая у Вуковаре. Участвовали 13 шахистки, котри одбавели дзевец кола по тkv. швицарскей системи. Конечни пласман бул шлїдуюци: Симана Маткович (Сербия) 7.5 боди, Гордана Шулиц и Тамара Лікар (Шах клуб Вуковар '91) по 6.5, Ивана Томашевич 5.5, Радмила Попов 5 итд.

Пририхтал: Яким Пушкаш

РИБОЛОВЦИ У МИКЛОШЕВЦОХ

ПОСЦИГНУТИ ЗАМЕРКОВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Владо Гайдук

Члени спортско–риболовного здруженя „Леняк“ зоз Миклошевцох отримали 17. фебруара порядну рочну скупштину на котрей председатель Дамир Бики поинформовал 28 присутних од 36 членох о роботі у прешлим и о планах за 2013. рок. Пре недостаток средствох заєдница спортско–риболовних здруженьох Вуковар ані того року не будзе организовац такволану Лигу риболовцох у старшим возросту, але найвироятнейше буду лем змаганя за юниорох. Старши риболовци буду ше сходзиц на приятельских купох котри ше отримую по местох членох Заєдници спортско–риболовних здруженьох. „Леняк“ концом августа будзе домашні штвартого змаганя у лапану рибох на дугов, а котре ше остатні три роки на чєсц покойному членови Здруженя отримую под назву „Мемориялни куп Юлин Бучко“. У прешлим року найвещей успиху на приятельских змаганьох мал Владо Гайдук котри освоєл аж пейц медалі. Вон три раз завжал перше место и два раз треце, та на тот способ значно допринєсол угляду миклошевских риболовцох и дружтва „Леняк“.

Ксения Лікар

ADRESAR

Пуцкі правобранителј

Štiti ustavna i zakonska prava građana pred državnom i lokalnom upravom, te središnje tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije
Opatička 4, Zagreb 10000
Tel: +3851 48 51 855
Fax: +3851 63 03 014
E-mail: ombudsman@ombudsman.hr
www.ombudsman.hr

Savjet za nacionalne manjine RH

Krovno tijelo koje povezuje institucije i interese nacionalnih manjina na državnoj razini
Mesnička 23, Zagreb 10000
Tel: 01/4569-286
Fax: 01/4569-297
e-mail: savjet.nac.manjine@vlada.hr
www.savjet.nacionalne-manjine.info

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH

Stručna služba Vlade koja se bavi zaštitom, promocijom i poštivanjem ljudskih prava i prava nacionalnih manjina u RH
Mesnička 23, Zagreb 10000
Tel: 01/4569-358
Fax: 01/4569-324
E-mail: nacionalne.manjine@vlada.hr

Savez Rusina i Ukrajinaca RH

Vijeća Europe 93
32000 Vukovar
Tel/fax: 032/428-342
E-mail: sru@vk.htnet.hr

KOORDINACIJA RUSINSKE NACIONALNE MANJINE

REPUBLIKE HRVATSKE

Vijeća Europe 93
32000 Vukovar
Predsjednik Joakim Erdelji
Tel/fax: 032/428-149
vrnm@hi.t-com.hr

Vijeće rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije

Vijeća Europe 93
32000 Vukovar
Predsjednik Joakim Erdelji
Tel/fax: 032/428-149
vrnm@hi.t-com.hr

Predstavnik rusinske nacionalne manjine Grada Zagreba, mr.sc. Irinej Mudri

Marina Tartaglia 14
10000 Zagreb

Predstavница rusinske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije,

Ahnetka Balatinac
Vijenac Ivana Meštrovića 76
31000 Osijek

Vijeće rusinske nacionalne manjine Grada Vukovara

Predsjednica Lela Đitko
Olajnica bb
Vukovar

Vijeće rusinske nacionalne manjine Općine Bogdanovci

Predsjednik Joakim Vašaš
Vukovarska 1
32229 Petrovci

Vijeće rusinske nacionalne manjine Općine Tompojevci

Predsjednik Miroslav Ljekar
Vukovarska 36
Mikluševci
32238 Čakovci

Savez Rusina i Ukrajinaca RH, Vukovar,
KUD "Joakim Hardi", Petrovci

45. obljetnicu Saveza
Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
40. manifestaciju kulture Rusina i Ukrajinaca RH
"Petrovačko zvono 2013"

35. obljetnicu Etnografske zbirke

Čast nam je pozvati Vas na svečano
obilježavanje obljetnica i kulturnu manifestaciju
u Petrovcima 08. i 09. lipnja 2013. godine

Союз Русинох и Украинцох Републики Хорватскей
КУД "Јаким Гарди" Петровци

организују

45-рочници Союзу Русинох и Украинцох РГ

40-рочници манифестациј култури
Русинох и Украинцох РГ „Петровски дзвон 2013“

35-рочници Етнографскей збирки Русинох
и Украинцох РГ

Чесц нам поволац Вас на свјаточне означаване
рочницох и културну манифестацију
у Петровцох 08. и 09. јунија 2013. року

Союз русинів і українців Республіки Хорватії
КМТ "Яким Гарди" Петрівці
організують

45-ої річницї Союзу русинів і українців РХ

40-ої річницї манифестациј култури
русинів і українців РХ "Петрівський дзвон 2013"

35-ої річницї Етнографічної збирки русинів
і українців РХ

Маємо честь запросити Вас на урочиште відзначення
річниць та културну манифестацију

у Петрівцях 08. і 09. червня 2013. року

Pod visokim
pokroviteljstvom
predsjednika Republike
Hrvatske

gosp. Ive Josipovića

Uz financijsku potporu Savjeta
za nacionalne manjine
Republike Hrvatske

Под високим
покровительством
председателя Республики
Хорватскей

пана Иви Йосиповича

Зоз финансијну потримовку Совету
за национални меншини
Републики Хорватскей

Під високим
покровительством
президента Республіки
Хорватія

пана Иви Йосиповича

За фінансової підтримки Ради
з питань національних меншин
Республіки Хорватії

Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
Vukovar, KUD "Joakim Hardi" Petrovci

Союз Русинох и Украинцох Републики Хорватскей
Вуковар, КУД „Јаким Гарди“ Петровци

Союз русинів і українців Республіки Хорватія
Вуковар, КМТ „Яким Гарди“ Петрівці

40.

**Pozivnica
Поволанка**

Запрошення

